

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

HÖGERPOPULISMEN PÅ FRAMMARSCH I DET NYA MEDIELANDSKAPET

En diskursanalys om hur högerpopulistiska partier
framställs i svenska nyhetsmedier

Emilia Latifpour och Cornelia Medin

Uppsats:	15 hp
Program:	Medie- och kommunikationsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT 2021
Handledare:	Johannes Johansson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats: 15 hp
Kurs: MK1501 Medie-och kommunikationsvetenskap, fördjupningskurs
Nivå: Grundnivå
Termin/år: HT 2021
Handledare: Johannes Johansson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 47, exklusive bilagor

Antal ord: 19 999

Nyckelord: Högerpopulism, nyhetsrapportering, nyhetsmedier, framing/gestaltning, the Life Cycle Model, diskursanalys, Sverigedemokraterna.

Syfte: Syftet med studien är att undersöka hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier i Sverige har utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier.

Teori: Det teoretiska ramverket innefattar gestaltningsteorin samt "the Life Cycle Model".

Metod: Diskursanalys med ett gestaltningsperspektiv.

Material: 30 nyhetsartiklar från Svenska Dagbladet och Aftonbladet, publicerade under 2012, 2016 eller 2020.

Resultat: Sammantaget identifierades sex olika generiska gestaltningar som användes vid artiklar som handlade om Sverigedemokraterna; *konflikt*, *spel*, *moral*, *ansvar*, *mänskliga öden* samt *oskyldigt offer*. Vid en jämförelse över tid stod det klart att gestaltningarna hade blivit fler och mer nyanserade. Vid en jämförelse mellan Aftonbladet och Svenska Dagbladet visade studien på att den sistnämnda erhöll en mer nyanserad och bred nyhetsrapportering kring Sverigedemokraterna än den förstnämnda. Aftonbladet höll en relativt konsekvent negativ linje och innefattade därmed färre gestaltningar, medan Svenska Dagbladet lyfte ett flertal olika perspektiv utifrån ett moraliskt perspektiv med fokus på partiets demokratiska inkludering.

Tack till

Vår otroliga handledare Johannes. Dina tips och råd tillsammans med ditt stora engagemang för vår uppsats har varit fantastiskt. Med din tillgänglighet och positiva inställning har du varit en riktig stöttelelare.

Executive summary

Right-wing populism is a political ideology which applies to groups, political parties, and politicians with anti-elitist sentiments which stand in opposition to the establishment. Commonly populists are known for their standpoint against immigration on the basis that "the people" and "the elite" are homogeneous and antagonistic groups, thus distancing themselves from the establishment and communicating what the power elite does not dare to express. Right-wing populist movements have been on the rise in recent years and every country in Europe has a populist party represented today. A similar development can be shown in Sweden where The Sweden Democrats have gained increased support in recent decades. Previous research has among other things shown that the news media's reporting on right-wing populism can be a contributing factor when it comes to normalizing right-wing populist policies. Therefore, this essay is focused on further examining the topic by closer studying how news-media's reporting on right-wing populist parties in Sweden has developed over time and if it differs depending on media outlet.

This study has shed light upon the role of media in the normalization of right-wing populist politics in Sweden. By researching how the Sweden Democrats are portrayed in two separate newspapers, the aim of this study is to examine how the portrayal has developed over time and if it differs between the two media sources. Through a qualitative analysis of the content from two Swedish news media outlets with different ideological positions this essay posed questions regarding how the portrayal of the Sweden Democrats vary depending on media outlet.

The main questions of the essay were designed to function in a contributing way to one another with the purpose of getting a complete overview of the portrayal and development of the reporting surrounding the Sweden Democrats within a specific timeframe. Question number one therefore asked how right-wing populist parties are portrayed in Swedish news media, in order to get an overview of how media outlets portray and frame the party in different ways. Secondly it was asked how the portrayal of right-wing populist parties developed over time in Swedish news media, in order to get a further understanding of how the reporting has changed over time and potentially contributed to a normalization. The third and final question asks if the portrayal of right-wing populist parties differ between various types of Swedish news media, in order to closely examine how different news outlets may vary in their reporting of right-wing populist parties. Moreover, it is worth pointing out that there is a potential that the two media outlets may show different developments of normalization. Perhaps change such as normalization has happened in one but not the other outlet, which may be explained by the source's ideological disposition. Methodically this essay implements the theories of discourse analysis with a framing perspective. The discourse analysis allowed a closer analysis of the linguistic aspects of the articles in order to further examine how this may contribute to a certain frame thus highlighting differences and similarities between the newspapers portrayal of the Sweden Democrats.

The analysis of this study identified six different generic frames that were used in the newspapers reporting of the Sweden Democrats, however the frames were used at different amounts depending on time, the newspaper and their ideological positions. Moreover, the analysis of the empirical material could establish that there is a change in how the Sweden Democrats were portrayed during the years 2012, 2016 and 2020. Overall, the newspapers included more frames over time and therefore the reporting became more nuanced. Lastly, the study also discovered a number of differences in the attitude towards the Sweden

Democrats where Svenska Dagbladet used a larger number of frames to describe the party, resulting in a more nuanced presentation. In contrast, Aftonbladet generally maintained a more consistently negative line in the presentation of the Sweden Democrats through the use of frames.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Bakgrund.....	3
2.1 Definition av högerpopulism.....	3
2.2 Högerpopulistiska partiers framväxt	4
2.3 Sverigedemokraterna.....	5
2.4 Högerpopulism och demokrati	6
3. Tidigare forskning.....	8
3.1 Nyhetsmedier använder högerpopulistiska perspektiv och inramningar	8
3.2 Nyhetsmedier håller fast vid objektivitetsidealet	9
3.3 Skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier	10
3.4 Omvärldens påverkan.....	11
3.5 Inomvetenskaplig problematisering	11
4. Teoretiskt ramverk	14
4.1 Gestaltningsteorin.....	14
4.2 The Life Cycle Model	16
5. Syfte och frågeställningar	17
6. Metod	18
6.1 Val av metod	18
6.2 Material	19
6.2.1 Val av medier.....	19
6.2.2 Val av tidningar	19
6.2.3 Val av artiklar	20
6.5 Metodkritik.....	23
6.6 Reflektion över tillvägagångssätt	23
7. Resultat	25
7.1 Problembeskrivning	25
7.2 Språkliga aspekter	26
7.2.1 Ekvivalenskedjor	26
7.2.2 Metaforer	26
7.2.3 Språklig beskrivning.....	26
7.3 Meningsskapande	27
7.3.1 Kausalitet	27
7.3.2 Önskvärda handlingsalternativ	28
7.4 Perspektiv	29

7.4.1 Negativt perspektiv	29
7.4.2 Neutralt perspektiv	30
7.4.3 Positivt perspektiv	30
8. Analys	31
8.1 Hur framställs högerpopulistiska partier i svenska nyhetsmedier?	31
8.1.1 Konflikt	31
8.1.2 Spel	32
8.1.3 Moral	32
8.1.4 Ansvar	33
8.1.5 Mänskliga öden	33
8.1.6 Oskyldigt offer	34
8.2 Hur har framställningen av högerpopulistiska partier utvecklats över tid i svenska nyhetsmedier?	34
8.3 Skiljer sig framställningen av högerpopulistiska partier åt mellan olika typer av svenska nyhetsmedier?	36
8.4 The Life Cycle Model	37
8.4.1 Utveckling över tid	38
8.4.2 Skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier	39
9. Diskussion	41
9.1 Vidare forskning	42
10. Litteraturförteckning	44

1. Inledning

Högerpopulistiska rörelser har ökat drastiskt under de senaste åren och detta har visat sig på såväl global nivå som svensk samhällsnivå. Partier med en högerpopulistisk framtoning har blivit alltmer framgångsrika i Europa under det senaste decenniet och idag har alla länder i Europa någon form av högerpopulistiskt parti representerat (Mudde, 2010:33). I Sverige kom Sverigedemokraterna in i riksdagen 2010 och det skapade ett av de mest komplicerade parlamentariska lägena i svensk-politisk historia (Bjurulf et al., u.å.). Övriga riksdagspartier var då eniga om att ett samarbete med Sverigedemokraterna inte var aktuellt och avståndstagandet kom att prägla svensk politik under en lång tid. Moderaternas partiledare Fredrik Reinfeldt belyste exempelvis detta under en utfrågning av SVT Nyheter 2014:

I kärnan [av Sverigedemokraterna] finns företrädare för ett parti som har en idé – ge sig på invandrare allt de bara kan. Därför ska de isoleras från politiskt inflytande på det sätt vi har gjort nu. Jag är beredd att göra den typen av överenskommelse igen för att hålla det partiet borta från inflytande. (Salö, 2014, 21 augusti, st. 8)

Sedan dess har dock det partipolitiska landskapet successivt förändrats och mycket pekar på att det skett en normalisering av Sverigedemokraterna. Partiet har fått ett allt starkare väljarstöd och vid riksdagsvalet 2014 blev de Sveriges tredje största parti (Bjurulf et al., u.å.). Utöver detta har Sverigedemokraternas isolering i riksdagen blivit allt mindre märkbar. I slutet av 2021 presenterade Sverigedemokraterna för första gången ett gemensamt budgetförslag tillsammans med både Moderaterna och Kristdemokraterna (Nilsson et al., 2021, 16 november). Det avståndstagande som Fredrik Reinfeldt en gång yrkade för kan därmed anses vara ett minne blott.

Utifrån detta väcks en nyfikenhet kring vad som har möjliggjort denna drastiska förändring gällande synen på Sverigedemokraterna och även hur högerpopulistiska partier i allmänhet snabbt kan nå stora framgångar. Tidigare forskning har bland annat visat på att nyhetsmediernas rapportering kring högerpopulism kan vara en bidragande faktor till att högerpopulistisk politik både sprids och normaliseras (se t.ex. Ekström et al., 2021:15; Krämer & Langmann, 2020:5657; Mudde, 2019:110). Vissa studier har även pekat på att mediernas förhållningssätt till högerpopulistisk politik skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier, men detta är dock omdiskuterat (se t.ex. Herkman, 2017:443; Mazzoleni et al., 2003:225). Sammantaget syftar vår studie därför till att undersöka hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier i Sverige har utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Det kan potentiellt leda till olika resultat beroende på tidning och dess ideologiska ståndpunkt. Exempelvis kan en tidning påvisa en tydligare normalisering jämfört med den andra. Genom att undersöka detta ges kunskap kring mediernas roll i normaliseringen av högerpopulistisk politik.

Att undersöka detta kan vidare vara betydelsefullt ur ett demokratiskt perspektiv. Medierna utgör en viktig grund i det demokratiska samhället genom att till exempel lyfta olika samhällsfrågor och sprida information (Wodak, 2015:11). Då detta ligger till grund för människors ställningstaganden i politiska frågor skapar medierna förutsättningar för ett demokratiskt deltagande. Finns det då tendenser att vissa samhällsfrågor eller politiska åsikter gynnas i medierna förändras också förutsättningarna för det demokratiska deltagandet. Utöver detta menar vissa forskare att högerpopulistisk politik till viss del kan stå i kontrast till den liberala demokratins kärnvärden (Widfeldt, 2018:175, 183). Högerpopulistisk politik

prioriterar majoritetsstyre vilket kan leda till att de tar mindre hänsyn till exempelvis minoritetsskydd, mänskliga rättigheter och likhet inför lagen (ibid.). Utifrån dessa aspekter kan det vara värdefullt att undersöka vilket ansvar medierna har i spridningen av högerpopulistiska åsikter, i synnerhet motiverat av dess potentiella inverkan på den liberala demokratimodellen.

2. Bakgrund

I detta kapitel presenteras betydelsefull fakta som ligger till grund för vår studie. Inledningsvis definieras högerpopulism i syfte att skapa en tydlig utgångspunkt i det kommande arbetet. Därefter följer information om högerpopulismens framväxt och dess samspel med demokratiska värden; något som också utgör en del av den utomvetenskapliga relevansen.

2.1 Definition av högerpopulism

Högerpopulism kan definieras på ett flertal olika sätt, men däremot återfinns några centrala aspekter hos flera forskare. Wodak (2015:25-26) lyfter tre återkommande aspekter; det homogena folket som en central gemenskap, antagonistiska relationer mellan nationen och utomstående grupper samt en distansnerande dynamik mellan det egna folket och andra grupper. Vikten av gemenskapen inom det homogena folket lägger därmed grunden för positioneringen gentemot det övriga samhället. Wodak (ibid.) menar att idén om det homogena folket skapas inom en nation vilken kan beskrivas som "the heartland" eller "the homeland" (s.25). Att definiera nationen på detta sätt kan bidra till antagonistiska relationer till samhällsgrupper som inte anses vara en del av det homogena folket, exempelvis eliten, minoritetsgrupper eller invandrare. Exkluderingen påvisar då det centrala konceptet av den distanserade dynamiken mellan det homogena folket och andra.

Dessa aspekter förekommer också delvis i Mudde (2010) definition av högerpopulism. Mudde (2010:1173-1175) betonar tre ideologiska drag; nativism, auktoritarianism samt populism. Nativism beskrivs som idén om att nationer enbart bör bebos av människor som tillhör en specifik nationalitet. Därmed utgör andra människor, idéer och element som inte tillhör den specifika nationaliteten, ett hot mot nationen. Idén kan tas i uttryck i både rasistiska och främlingsfientliga attityder samt stolthet över en viss nationalitet (Mudde, 2010:1175-1176). Vidare beskriver Mudde (2010:1174) auktoritarianism som ett återkommande drag inom högerpopulismen, men betonar även att det utgör en del inom den konservativa politiken i stort. Auktoritarianism poängterar vikten av ordning och reda i samhället och kan speglas i tankar om exempelvis strängare uppfostran och ett hårdare rättsväsende (Mudde, 2010:1174, 1176). Slutligen anser Mudde (2010:1175) att populism utgör en viktig del och pekar på att samhället är uppdelat i två homogena grupper; det rena folket och den korrupta eliten. Genom ett antagonistiskt förhållningssätt utgör därmed eliten ett hot mot folkets övergripande åsikter. Detta kan leda till att högerpopulistiska grupper kan ifrågasätta det demokratiska systemet och visa ett misstroende mot statliga institutioner (Mudde, 2010:1177).

Ekström (2017:136) pekar vidare på att den politiska populismen bottnar i en motsättning mellan folket och eliten. En del av diskursen är ett starkt missnöje gentemot makteliten i samhället, vilka även anklagas för att ansvara för olika samhällsproblem. Därefter betonar Ekström (2017:136) att populism uppkommer när politiker framträder i offentliga och mediala sammanhang och talar om "folket" och "eliten" som homogena och antagonistiska grupper. Genom att använda ett retoriskt vardagligt och opolerat språk för att företräda "folket" tar dessa politiker avstånd från etablissemangen och säger det som makteliten inte vågar uttrycka. Därigenom bryter de mot samhälleliga normer gällande det offentliga samtalet (Ekström, 2017:136–137). Inom de högerpopulistiska partierna menar Ekström (ibid.) att nationalismen uttrycks genom nostalgiska uppträdanden som rör ett homogent och ursprungligt folk som i sin tur hotas av andra kulturer och grupper som kommer utifrån. Detta

grundar sig i en tanke om ett “vi” och “dom” som sedan motiverar en stram och fientlig invandringspolitik (Ekström, 2017:138). Slutligen betonar Ekström (2017:136) att begreppet “populism” sedan länge är omstritt och kan användas i politiska och offentliga debatter för att tala nedsättande om politiker och partier som inte själva betraktar sig vara populisterna.

Sammanfattningsvis återfinns både likheter och skillnader mellan Wodaks (2015), Muddes (2010) och Ekströms (2017) definitioner. De talar alla om folket och nationen som centrala aspekter vilka lägger grunden för vidare relationer och dynamiker gentemot andra samhällsgrupper och element utom den homogena nationen. Idén etablerar ett antagonistiskt förhållningssätt mellan det homogena folket och andra, potentiellt farliga, idéer och grupper. En skillnad mellan forskarna är att Wodak (2015) talar mer explicit om “de andra” och exemplifierar dem som eliten, minoritetsgrupper och invandrare. Mudde (2010) och Ekström (2017) lyfter framförallt konceptet om folket mot etablissemangen och eliten, men nämner däremot inte andra specifika grupper som möjligen kan utgöra ett hot mot det homogena folket inom nationen. Ytterligare en skillnad är vikten av auktoritarianism; något som enbart nämns i Muddes (2010) definition.

2.2 Högerpopulistiska partiers framväxt

Sedan 1990-talet har högerpopulistiska partier etablerat sig allt mer i demokratiska nationer och de återfinns idag i flera olika länder (Norris & Inglehart, 2018; Wodak, 2015:30). Tidigare har högerpopulistiska partier stått i utkant i det politiska landskapet, men alltmer tyder på att partiernas etablering inte är ett tillfälligt fenomen. Idag är högerpopulistiska partier inte sällan en integrerad del av politiken och detta syns i både Europa och övriga delar av världen. Wodak (2015:29–30) lyfter exempelvis Sverige som ett land där högerpopulismen har fått en långvarig etablering. Vidare belyser Wodak (2015:181) att en konsekvens av normalisering av högerpopulistiska partier är att hela det politiska spektrumet kan röra sig åt höger och att det i samhällen med ett starkt oppositionsparti kan bidra till en ökad polarisering.

I syfte att få en djupare förståelse för högerpopulismens framväxt kan det vara värdefullt att se tillbaka till en historisk kontext. Mudde (2019:11–14) lyfter, med stöd av Klaus von Beymes teorier, att högerextrem politik under efterkrigstiden i Europa kan delas in i tre vågor. Den första vågen, neofascism (ca 1945–1955), präglades starkt av andra världskriget. Den fascistiska sidan stod som förlorare och därmed blev politiska åsikter som anspelade på rasism, antisemitism och antidemokratiska åsikter tämligen marginaliserade (Rydgren, 2005:414–415). De europeiska länderna anpassade sig i stället alltmer till demokratiska system, även de länder som tidigare samarbetat med de fascistiska regimerna (Mudde, 2010:11–14).

Efter en period av neofascism växte sedan högerpopulismen (ca 1955–1980) fram. Den högerextrema politiken var fortsatt marginaliserad, men nya mindre högerpopulistiska partier började nu etablera sig. Då dessa partier tilltalade många äldre fascister skapades även hybrid-partier vilka propagerade för en politik som var en blandning av den äldre extremhöger och mer nya idéer. Trots att marginalisering kvarstod ansågs dessa partier nu främst vara en motvikt till de etablerade partierna och kopplingen till andra världskriget blev allt mindre aktuell (Mudde, 2018:14–16).

Den tredje vågen kan vidare beskrivas som den period när utvecklingen av den högerextrema politiken tar alltmer fart. Mudde (2018:16–20) beskriver politiken som radikal höger och

något som kännetecknar åren mellan 1980-2000. Europa präglades av arbetslöshet och invandring och detta var faktorer som gav den högerextrema politiken nya krafter. Partier tillhörande den radikala högern blev nu alltmer etablerade inom olika politiska system och i slutet av 1990-talet hade de flesta länder i Europa ett högerradikalt parti representerat i parlament eller riksdag. Likaså började även vissa etablerade partier att ta efter den radikala högerpolitiken och det gav en ny tyngd till ideologin (Mudde, 2019:16–20).

Slutligen talar Mudde (2018:20–23) om den pågående fjärde vågen. Han beskriver att den högerextrema politiken nu blivit alltmer utbredd och accepterad. Den snabba utvecklingen kan främst kopplas till tre stora kriser; 11 september-attackerna 2001, lågkonjunkturen 2008 samt flyktingkrisen 2015. Dessa kriser gav upphov till både en tilltagande islamofobi och populistiska protester vilket vidare går väl i linje med den högerextrema politiken. Däremot menar vi att det är värt att poängtera att dessa kriser inte nödvändigtvis påverkar alla länder på samma sätt. Exempelvis påverkade 11 september-attackerna länder som var medlemmar i Nato i högre utsträckning än de som inte var det, därigenom att bland annat Danmark påverkades mer än Sverige (Säkerhetspolitik, 2015). Sammantaget karaktäriseras dagens utveckling av högerextrema partier främst av ett ökat väljarstöd, ökade möjligheter till regeringsbildning samt att partierna allt mer sätter agendan (Mudde, 2019:20–23).

2.3 Sverigedemokraterna

Då vi är intresserade av att undersöka hur högerpopulistiska partier framställs i Sverige menar vi att Sverigedemokraterna är ett lämpligt parti att fokusera på. Sverigedemokraterna är allmänt erkända som ett parti inom kategorin högerpopulism eller auktoritär populism (Ekström et al., 2020:469). I en svensk kontext utgör partiet också det mest etablerade högerpopulistiska partiet genom deras väljarstöd och plats i riksdagen (Bjurulf et al., u.å.). Andra partier som driver en politik inte allt för långt ifrån Sverigedemokraternas, exempelvis Alternativ för Sverige, betraktas dessutom snarare tillhöra radikal höger än högerpopulism (Leman & Vergara, 2018). Sammantaget får Sverigedemokraterna därmed ett självklart fokus i vår studie.

Partiet grundades 1988 och har en bakgrund inom högerextrema och anti-invandringsrörelser där exempel finns på medlemmar som varit aktiva i fascistiska och nazistiska organisationer. Kritik mot invandringspolitik är partiets kärnfråga och de beskriver sig som ”ett socialkonservativt parti med en nationalistisk grundsyn” (Ekström et al., 2020, s.469). Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson strävar efter att rentvätta partiet som tidigare präglats av rasism och anhängare med kriminell bakgrund. Han använder avgiftningsstrategier för att polera bilden av partiet vilket inkluderar att offentligt deklarerat nolltolerans mot rasistiska uttalanden och avstängning av partimedlemmar som uttrycker sig på sådant vis. Ekström et al. (2021:14) menar att en vanlig normaliseringsstrategi för högerpopulistiska partier är en form av avgiftning inom partiet. Trots detta har partiet genomgått uppseendeväckande skandaler vilka ett flertal medier rapporterat om (Widfeldt, 2018:549). Johansson och Strömbäck (2019:119) lyfter att under valrörelsen 2018 var Sverigedemokraterna det parti som kritiserades mest utav samtliga partier i media då 56 procent av alla tillfällen då de omtalades innefattade kritik. Vidare har Sverigedemokraterna ökat sitt väljarstöd drastiskt de senaste åren; sedan de valdes in i riksdagen 2010 har deras väljarstöd ökat från 5,7 procent till 18,9 procent vilket gör dem till Sveriges tredje största parti (SCB, 2021).

Tidigare har Sverigedemokraterna varit isolerade från deltagande i regeringskoalitioner; något som har varit omdebatterat i svensk politik. Valet 2018 var unikt i svensk-politisk historia då en lång regeringsbildningsprocess tog plats där uteslutningen av Sverigedemokraterna var en huvudfråga som orsakade motsättningar. Resultatet blev att en ny koalition bildades mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna. Högerpartierna bestående av Kristdemokraterna och Moderaterna var däremot mer öppna till att bryta isoleringen av Sverigedemokraterna (Widfeldt, 2018). Det kan konstateras att gränserna mellan Sverigedemokraternas och övriga partiers utropade politik har blivit alltmer diffus, framförallt gällande förslag om hårdare åtgärder mot kriminella och högre krav på anpassning för nyanlända invandrare (Johansson & Strömbäck, 2019:119). I november 2021 enades högeroppositionen bestående av Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna för första gången om en gemensam budget i motförslag mot regeringens (Nilsson et al., 2021, 16 november). Detta tyder på att det skett en utveckling där Sverigedemokraterna ytterligare normaliserats och accepterats som en del i svensk politik.

2.4 Högerpopulism och demokrati

I syfte att närmare undersöka hur högerpopulism potentiellt kan påverka demokratin är det värdefullt att se till tre olika former av demokrati som kan finnas i demokratiska stater. Widfeldt (2018:159) gör en distinktion mellan proceduriell och innehållslig demokrati där den proceduriella delen handlar om lagar och regler som gäller för demokratiska processer vilket bland annat innefattar beslutsfattande och regeringsbildning. Den innehållsliga delen rör å andra sidan mänskliga fri- och rättigheter, likhet inför lagen och organisationsfrihet. I Sverige kombineras dessa två demokratimodeller. En annan distinktion är huruvida det råder ett majoritetsstyre eller minoritetsskydd. Distinktionen är av relevans då en viktig del av en demokrati är att en majoritet står bakom politiska beslut. I motsats till det förs ett resonemang kring hur långt ett majoritetsstyre bör sträcka sig. Widfeldt (2018:160) menar att ett oinskränkt majoritetsstyre kan hamna i motsättning till fri och rättigheter och därigenom hota minoriteters ställning. Widfeldt (2018:161) lyfter en sista distinktion mellan en representativ demokrati och en direktdemokrati. Det vill säga om folket väljer representanter som sedan utför det de blivit valda till eller om folket ska ha direkt inflytande genom folkomröstningar och medborgerligt initiativ.

Det står klart att högerpopulismen är ett kvarstående fenomen; den problematik och de sakfrågor som ligger till grund för högerpopulistiska partiers etablering kommer fortsatt vara relevanta en obestämd tid framöver (Widfeldt, 2018:179). Sverige är ett mångkulturellt land sedan en lång tid tillbaka och kommer med största sannolikhet fortsätta vara det. Även samhällsproblem såsom kriminalitet, utanförskap och hedersförtryck kommer kvarstå en tid framöver, även om dessa inte är exklusiva problem för invandrare. Parallellt genomgår Europa svåra integrationsproblem vilket leder till att högerpopulistiska partier som Sverigedemokraterna kommer fortsätta vara relevanta (Widfeldt, 2018:188). Med Sverigedemokraternas ursprung inom radikal- och ren nazism i åtanke finns det de som ser högerpopulism som ett hot eller som ett problem för demokratin (Widfeldt, 2018:159). Widfeldt (2018:175) lyfter att även om högerpopulister inte är en motståndare till proceduriell demokrati kan deras politiska åskådningar likväl komma i konflikt med den liberala demokratis kärnvärden. Detta beror på att de prioriterar majoritetsstyre och tar mindre hänsyn till minoritetsskydd i form av mänskliga fri- och rättigheter. En tes stöds av Mudde (2004:561) som menar att populister i sin extrema tolkning av majoritetsdemokrati negligerar folkviljan och dess uttryck, främst gällande det konstitutionella minoritetsskyddet och oberoendet av viktiga statliga institutioner.

Widfeldt (2018:181–183) lyfter två perspektiv gällande högerpopulismens inverkan på demokratin. Från ett positivt perspektiv kan Sverigedemokraterna ses som ett gynnsamt tillskott för såväl en representativ demokrati som en deltagardemokrati. Utifrån ett representationsperspektiv kan det hävdas att det vore positivt för demokratin och hela det politiska styrets legitimitet om Sverigedemokraterna accepterades (Widfeldt, 2018:181). Utifrån ett deltagarperspektiv kan det anses vara positivt att Sverigedemokraterna lyckats värva medlemmar där en andel kommer ta del av den demokratiska processen via offentliga uppdrag inom region och landsting. Det kan innebära att Sverigedemokraterna blir en mobiliserande faktor som involverar en grupp av samhället som tidigare varit passiva inför den demokratiska processen (Widfeldt, 2018:182). Utifrån ett negativt perspektiv hävdar vissa att Sverigedemokraterna och högerpopulism i allmänhet har ett problematiskt förhållande till den liberala demokratin vilket skulle kunna få negativa konsekvenser. Vidare är det av vikt att belysa att demokratin, eller folkstyret inte riskerar att avskaffas med högerpopulism, det är snarare den liberala modellen på demokrati som kan riskera att försvinna. Det finns vissa inskränkningar i majoritetsviljan däribland skydd för minoriteter och mänskliga fri- och rättigheter som kan komma att påverka den liberala modellen. Det som därmed kan komma att ändras under ett högerpopulistiskt styre är definitionen av folket i demokratin. En anledning till det är att folket enligt högerpopulister är en samlad enhet där särintressen inte är av relevans. Det innebär bland annat att Sverigedemokraterna är emot mångkultur och med detta synsätt är det inte möjligt för olika kulturer att rymmas inom samma folkgrupp. I sin tur kan de innebära en inskränkning av demokratiska värden bland annat: minoritetsskydd, mänskliga rättigheter och likhet inför lagen (Widfeldt, 2018:183).

3. Tidigare forskning

I syfte att få en djupare förståelse för hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulism ser ut finner vi det viktigt att se över tidigare forskning inom ämnet. Genom en sådan överblick ges även kunskap kring eventuella motsättningar och kunskapsluckor inom forskningen. Detta fokuserar vidare vår studie och motiverar därmed den inomvetenskapliga relevansen. Därav ställer vi följande fråga: Hur menar forskningen att nyhetsrapporteringen kring högerpopulism ser ut idag?

3.1 Nyhetsmedier använder högerpopulistiska perspektiv och inramningar

Vissa forskare pekar på att nyhetsmedierna använder högerpopulistiska perspektiv och inramningar i nyhetsrapporteringen. Mudde (2019:108–109) menar att orsaken till detta oftast inte är att nyhetsmedier aktivt väljer att stötta högerpopulistiska partier, utan att det beror på att populistiska utspel i allmänhet har ett högt nyhetsvärde och därmed kan ge stora intäkter. Även Bos et al. (2010:157–159) samt Mazzoleni et al. (2003:221) instämmer och menar att detta är något som lägger grunden för att de högerpopulistiska partiernas egna inramningar blir ett vanligt inslag i nyhetsrapporteringen. Samtidigt lyfter Bos et al. (2010:157–159) att populistiska utspel kan förekomma även bland andra typer av partier och att nyhetsvärdet därför inte är specifikt kopplat till de högerpopulistiska partierna. Exempelvis finns det tecken på att politiker också inom andra partier har tagit efter den populistiska retoriken; något som kan gynna nyhetsvärdet även bland dessa partier (Bos et al., 2010:157–159; Mudde, 2019:16–20). Däremot är fortfarande populism ett karaktäristiskt drag hos just högerpopulistiska partier (Mudde, 2010:1175). I syfte att uppnå ett högt nyhetsvärde kan nyhetsmedierna lyfta in högerpopulistiska partiernas retorik och utspel; något som i praktiken kan innebära att nyhetsmedierna använder samma hårda ord, lyfter attacker mot etablerade partier och politiska institutioner samt diskuterar frågor som befinner sig på de högerpopulistiska partiernas agenda (Katsourides & Patchita, 2021:15; Mazzoleni et al., 2003:221; Mudde, 2019:110).

Mudde (2019:109–110) poängterar även att normalisering av högerpopulistisk politik är ett karaktäristiskt drag för den fjärde vågen av högerextrem politik och detta är något som återspeglas i medierna. Detta kan innebära att nyhetsmedierna inte bara lyfter de högerpopulistiska partiernas politik och utspel, utan även att de ändrar ton i fördel till partierna. På så sätt kan nyhetsrapporteringen innehålla inslag av sympatiska artiklar och mjuka intervjuer med politiker på den högerpopulistiska arenan. Likaså kan dessa politiker anställas för att skriva kolumner och utgöra tillfälliga medskrivare. Att nyhetsmedierna använder högerpopulistiska inramningar och skapar en mer sympatisk nyhetsrapportering behöver dock inte nödvändigtvis innebära att de högerpopulistiska partierna får ett större väljarstöd, men däremot bidrar den till att sprida och normalisera deras politik (Katsourides & Patchita, 2021:15; Mazzoleni et al., 2003: 221; Mudde, 2019:110).

Sammantaget är detta ett fenomen som påvisats i ett flertal länder runt om i världen. Forskningen baseras på länder i såväl Europa som Asien och Nord- och Sydamerika (Bos et al., 2010; Katsourides & Patchita, 2021; Mazzoleni et al., 2003; Mudde, 2019). Dessutom baseras forskningen på ett flertal olika metodologiska ingångar. Trots att forskningen inte är av en experimentell karaktär, stärks ändå slutsatsernas validitet på grund av den metodologiska och kontextuella trianguleringen. Sannolikheten är därför stor att

nyhetsmedierna använder högerpopulistiska perspektiv och inramningar i nyhetsrapporteringen.

3.2 Nyhetsmedier håller fast vid objektivitetsidealet

Forskning pekar också på att nyhetsmedierna följer journalistiska ideal. Nyhetsrapporteringen om högerpopulistiska partier och politiker karaktäriseras likväl av professionalism och objektivitet (Ekström et al., 2021:14; Herkman, 2017:444; Krämer & Langmann, 2020:5654). Däremot påvisas en konflikt mellan en mer alldaglig professionalism och en mer kritisk granskande utgångspunkt gentemot högerpopulism (Krämer & Langmann, 2020:5654–5657). Mazzoleni et al. (2003:221) menar att detta kan utgöra ett dilemma för nyhetsmedier då de inte vill begränsa sin läsargrupp. En majoritet av dagens journalister väljer därmed ofta det förstnämnda alternativet i syfte att inte riskera att bli kritiserade och övergivna på grund av en kritisk nyhetsrapportering (Krämer & Langmann, 2020:5657). Därmed kan nyhetsrapporteringen kring högerpopulism komma att begränsas till sakliga argument och beskrivningar (Ekström et al., 2021:14–15; Krämer & Langmann, 2020:5656). Ekström et al. (2021:14–15) menar också att detta ska påvisa en symbolisk inkludering av partiet. I denna typ av rapportering utesluts därmed mer kritiskt granskande element och trots att stora delar av det övriga samhället benämner vissa högerpopulistiska utspel som exempelvis rasistiska, beskriver nyhetsmedierna dem fortfarande i mer legitima termer (ibid.). Likaså får högerpopulistiska partier och politiker ofta sätta sin egen prägel på rapporteringen genom att nyhetsmedierna både citerar dem och följer vissa önskemål angående ordval (Ekström et al., 2021:14–15; Krämer & Langmann, 2020:5657). Sammantaget pekar forskningen på att även en neutral rapportering kring högerpopulism bidrar till att normalisera dess agenda (ibid.).

Vidare finns det journalister som följer det mer kritiska spåret (Ekström et al., 2021:15; Herkman, 2017:444; Johansson & Strömbäck, 2018:121). Johansson och Strömbäck (2018:121,125) menar att journalister då vanligtvis lyfter kritik gentemot partier samt antar rollen som uttolkare i valrörelser. Samtidigt pekar de på att detta inte gäller för Sverigedemokraterna där kritiken mot partiet istället främst konstrueras genom att nyhetsmedierna lyfter olika politikernas kritik gentemot partiet. Ekström et al. (2021:15) menar vidare att den mer kritiska nyhetsrapporteringen främst utgör en publicitetsstrategi och därmed saknas ofta en mer etisk diskussion på legitima grunder; ett resultat som kan förklara varför kritiken mot Sverigedemokraterna främst lyfts genom olika politikernas uttalanden. Även Herkman (2017:444) poängterar att de kritiskt granskande inslagen främst återfinns i ledare, spalter och kommentarer vilket är delar av nyhetsrapporteringen som över lag tillåts vara mer färgade av journalistens egna åsikter.

Sammantaget pekar forskningen på att kommersiella aspekter präglar nyhetsrapporteringen. Dels kan nyhetsmediernas rädsla för att tappa sin läsargrupp leda till att rapporteringen kring högerpopulism inte innehåller granskande och ifrågasättande element, utan enbart innehåller sakliga och neutrala återberättanden. Likaså syftar en övervägande del av den kritiska diskursen i nyhetsrapporteringen främst till att skapa publicitet och på så sätt saknar kritiken ofta legitima grunder. Att lyfta en överdriven kritik och negativitet utan legitima grunder kan vidare bidra till ett ökat stöd för högerpopulism. Stödet kan öka genom att nyhetsrapporteringen ger högerpopulistiska partier omfattande publicitet samt att människor kan sympatisera med de som står i underläge (Mudde, 2019:108–109). Likaså kan rapporteringen bidra till uppfattningen av nyhetsmedier som en arrogant elit; en tanke som också kan öka stödet för den högerpopulistiska politiken.

Dessa iakttagelser har främst studerats inom Europa, med ett starkt fokus på västeuropeiska länder. Värt att nämna är dock att det finns ett flertal metodologiska ingångar till ämnet, såväl kvantitativa som kvalitativa. Sammantaget finns det en relativt god forskningsgrund gällande att nyhetsmedierna håller en mer neutral linje i rapporteringen kring högerpopulism i Europa, men fenomenet hade möjligen gynnats av att studeras i en större kontext, exempelvis i fler världsdelar.

3.3 Skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier

Huruvida nyhetsrapporteringen använder högerpopulistiska inramningar eller förblir mer objektiv menar vissa forskare beror på vilken typ av nyhetsmedium som frågan rör (Herkman, 2017:443; Mazzoleni et al., 2003:225). De gör här skillnad mellan mer populära kvällstidningar och mer elitistiska och kvalitativa dagstidningar. Mazzoleni et al. (2003:225) lyfter detta i relation till högerpopulistiska partiers etableringsfas och "the Life Cycle Model", en modell vi presenterar mer ingående i teoriavsnittet, och baserar det på forskning från en bred internationell kontext. Under högerpopulistiska partiers tidiga utveckling fokuserar kvällstidningarna på partiets sensationella aspekter med högt nyhetsvärde och bortser till stor del från rapporteringens moraliska dilemman. Det moraliska dilemmat är däremot mer närvarande bland dagstidningarna som därmed vanligtvis väljer att inte lyfta partiet i detta stadium. Eventuellt kan de lyfta vissa sensationella aspekter, men däremot karaktäriseras rapporteringen då främst av kritik. När ett högerpopulistiskt parti sedan etablerar sig inom den politiska sfären förändras rapporteringen och kvällstidningarna tappar ofta intresset samtidigt som dagstidningarna känner sig mer tvingade att låta partiet få en symbolisk representation. Om det högerpopulistiska partiet vidare möts av ett minskat väljarstöd leder det vanligtvis till att både kvällstidningar och dagstidningar väljer att ignorera partiet. Utifrån detta ramverk har även Herkman (2017:443) undersökt fenomenet i en nordisk kontext. Han fann då att kvällstidningarna i Norge och Danmark tenderade att lyfta högerpopulistiska partier på ett mer positivt sätt till skillnad från dagstidningarna som hade ett mer negativt och analytiskt fokus.

Däremot undersökte Herkman (2017:442) även fenomenet i Sverige och fann då inte några skillnader i nyhetsrapporteringen kring högerpopulism mellan olika typer av nyhetsmedier; något som skapar en tydlig motsättning inom forskningen. Även andra studier pekar på att det inte finns några större skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier (Akkerman, 2011:942; Bos et al., 2010:157–158). Akkerman (2011:942) menar till och med att kvällstidningar kan lyfta mer nyanserade beskrivningar av högerpopulistiska partier än dagstidningar; något som står helt emot ovanstående resonemang. Dock lyfter han att även att en mindre andel kvällstidningar kan vara anti-elitistiska och delvis stötta högerpopulistiska partier på grund av bidrag från läsare och kolumnister.

Sammanfattningsvis påvisas en motsättning inom forskningen. Orsaken till motsättningen är inte fastställd, men den rör sannolikt vilket land och år forskare väljer att studera samt med vilken metod. Exempelvis är de studier som talar emot skillnader mellan nyhetsmedier främst gjorda i Storbritannien och Nederländerna under 2010–2011 (Akkerman, 2011; Bos et al., 2010). De studier som talar för skillnader må ha en bredare internationell kontext och är gjorda under ett par olika tidpunkter som sträcker sig både före och efter de studier som talar emot skillnader, men däremot utgår de från samma teoretiska ramverk (Herkman, 2017; Mazzoleni et al., 2003). Bland de studier som finner skillnader återfinns även motstridiga resultat inom en studie (Herkman, 2017:443). En slutsats är på så sätt att det krävs mer

forskning för att fastställa huruvida typ av nyhetsmedium påverkar nyhetsrapporteringen kring högerpopulism.

3.4 Omvärldens påverkan

Nyhetsrapporteringen präglas också av omvärlden. Hur omvärlden beskriver verkligheten påverkar därmed också nyhetsrapporteringen. Vliegenthart och Roggeband (2007:314) har undersökt sambandet mellan beskrivningar av högerpopulistiska partier i medier och politiska institutioner i Nederländerna. Studien visade att det fanns ett tydligt samband däremellan, framförallt genom att politiker i parlamentet skapade olika inramningar som därefter även användes i nyhetsmedier. Detta skedde dock främst om nyhetsmedierna använt inramningen någon gång tidigare. Därmed kan även nyhetsmedier antas påverka den politiska diskursen.

Fortsättningsvis kunde Vliegenthart och Roggebands (ibid.) studie påvisa ett övergripande samband mellan externa händelser och inramningar i både nyhetsmedier och politiska institutioner. Påverkan av externa händelser lyfter även Mudde (2019:20–23) genom att peka på att högerpopulismens framgång under 2000-talet gynnats av tre stora kriser: 11 september-attackerna 2001, lågkonjunkturen 2008 samt flyktingkrisen 2015. Kriserna kan sedan antas prägla även nyhetsrapporteringen. Fortsättningsvis har forskningen även visat att journalistiken till stor del samverkar med andra aktörer (Chong & Druckman, 2007:109; Wichgers et al., 2021:693). Wichgers et al. (2021:693) talar om så kallade “frame sponsors” och pekar på det inflytande de har över hur nyhetsmedier ramar in olika frågor och händelser. De menar att tillrättalagda inramningar av aktörer med hög auktoritet och starka intressen har en större sannolikhet att återspeglas i nyhetsrapporteringen gentemot inramningar av aktörer som saknar dessa karaktärsdrag. Fenomenet menar de förekommer oftare gällande frågor och händelser som saknar en historisk inramning. I linje med detta påpekar Chong och Druckman (2007:109) att medier generellt ofta anammar inramningar från exempelvis politiker, sociala aktivister och andra medieorganisationer.

Sammantaget pekar dessa studier på att nyhetsrapporteringen är färgad av olika institutioner, aktörer och externa händelser. Värt att poängtera är att både Vliegenthart och Roggebands (2007) samt Wichgers et al. (2021) studier baseras på en kvantitativ innehållsanalys i en nederländsk kontext vilket gör att resultatets giltighet i en större kontext kan ifrågasättas. Mudde (2019) samt Chong och Druckman (2007) lyfter dock påverkan av externa händelser och aktörer baserat på en bredare metodologisk ingång i en större internationell kontext vilket kan bidra till att stärka resultatens giltighet. Wichgers et al. (2021:693) menar dessutom att deras resultat går i linje med tidigare forskning. Sammantaget pekar ändå samtliga forskare som inkluderats här på att omvärlden påverkar nyhetsrapporteringen kring högerpopulism och därmed ges resultatet en viss tyngd.

3.5 Inomvetenskaplig problematisering

Genom en överblick av tidigare forskning ges kunskap kring hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulism ser ut idag. Sammanfattningsvis påvisas både likheter och skillnader mellan olika forskare och studier. Genom att det går påvisa både motsättningar och kunskapsluckor finns ett behov av mer forskning inom ämnet.

Forskningen tycks vara enig om några aspekter. Ett flertal studier pekar exempelvis på att kommersialitet präglar nyhetsrapporteringen och att dess utformning kan kopplas till olika

nyhetsvärden och medielogik. Nyhetsrapporteringen ansågs också till stor del samspela med omvärlden och denna påverkar därmed den journalistiska diskursen. Fortsättningsvis återfanns en enighet kring att nyhetsmedierna bidrar till att både sprida och normalisera den högerpopulistiska politiken och retoriken, oavsett om rapporteringen är något partisk eller mer objektiv. Då högerpopulismen gynnas av nyhetsrapporteringen, till stor del oavsett av dess karaktär, skapas på så sätt en svår balansgång för journalister och nyhetsmedier som inte vill bidra till normaliseringen.

Vidare utgör eventuella skillnader i rapporteringen mellan olika nyhetsmedier den största motsättningen inom forskningen. Flera studier visade på olika resultat gällande nyhetsrapporteringens utformning i kvälls- respektive dagstidningar. Ett par studier menade att nyhetsmedierna hade vitt skilda karaktärsdrag och att det vidare var något som påverkade huruvida rapporteringen blev mer partisk eller objektiv. Andra studier fann inte något bevis för detta. Orsaken till de olika resultaten kan bero på både kontext och metodologisk ingång, men det krävs mer forskning för att kunna fastställa orsak och resultat.

Fortsättningsvis går det att finna ett flertal olika forskningsluckor inom ämnet. Den första påtagliga kunskapsluckan rör nyhetsmediets påverkan på nyhetsrapporteringen samt vad som är orsaken till att rapporteringen antar en mer partisk eller objektiv karaktär. Utöver detta finner vi enbart ett par studier som har undersökt hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulism utvecklats över tid; Mazzoleni et al. (2003) samt Vliegenthart och Roggeband (2007). Dock har Vliegenthart och Roggebands (2007) studie ett något annat fokus då de främst undersöker sambandet mellan nyhetsrapporteringen och externa händelser och därmed inte nyhetsrapporteringen som sådan. Dessutom är båda dessa studier relativt gamla och eftersom medielandskapet har präglats av stora förändringar under de senaste åren medför det att studierna inte är helt aktuella. Likaså är tidsaspekten intressant att studera då denna kan vara en faktor till varför studier finner eller inte finner skillnader i nyhetsrapporteringen kring högerpopulism mellan olika typer av nyhetsmedier. I syfte att kunna förklara de skilda resultaten kan det därför vara värdefullt att studera utvecklingen över tid. Sammantaget anser vi det därmed givande att undersöka hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulism utvecklats över tid i en mer modern kontext. Här är det även av intresse att se över eventuella skillnader mellan nyhetsmedier samt andra möjliga orsaker till nyhetsrapporteringens utformning.

Den moderna nyhetsrapporteringen kring högerpopulism menar vi vidare är givande att studera i en svensk kontext. Vid en genomgång av tidigare forskning inom ämnet står det klart att kontext till stor del kan antas påverka studiernas resultat. Herkman (2017:443) påvisade exempelvis motstridiga resultat inom Norden gällande eventuella skillnader i nyhetsrapporteringen kring högerpopulism mellan olika typer av nyhetsmedier; studien visade på bevis för fenomenet i Norge och Danmark, men fann samtidigt inga bevis för fenomenet i Sverige. En vanlig uppfattning är annars att de nordiska ländernas mediasystem är relativt homogena (Hallin & Mancini, 2004:1056). Detta är dock något som motbevisas i Herkmans (2017) studie.

Likaså har flera forskare pekat på att Sverige har varit ett avvikande fall i utvecklingen av högerpopulism i jämförelse med resterande delar av världen. I Sverige tog det exempelvis relativt lång tid innan ett högerpopulistiskt parti etablerade sig och nådde framgångar i ett val (Rydgren & van der Meiden, 2018:452). Vid en jämförelse med andra nordiska länder går det därmed att konstatera att Sverige haft en annan utveckling. Rydgren och van der Meiden (2018:439, 452) förklarar den sena etableringen genom att peka på fyra aspekter. För det

första har klass haft en stor betydelse i Sverige vilket gjort att människor främst röstat efter sin klasstillhörighet. Detta har gjort att högerpopulistiska partier tidigare haft det svårt för att vinna över väljare till sin sida, men i och med att klasspolitiken har minskat under de senaste åren har förutsättningarna förändrats. Vidare har också socioekonomiska frågor haft stor betydelse i Sverige och det har gjort att många frågor har behandlats i detta ljus, inklusive exempelvis invandring. På senare tid har dock invandringsfrågan alltmer politiserats och kommit att stå på egna ben; något som gynnat högerpopulismen. En annan central aspekt kan kopplas till att det tidigare fanns tydliga skillnader mellan de etablerade partierna. Men när partierna nu alltmer har närmat sig varandra inom politiken skapas utrymme för partier i ytterkanterna. En sista aspekt rör att Sverigedemokraterna länge ansågs vara ett extremt parti på grund av deras fascistiska rötter, men genom att de nu försökt skapa en mer legitim bild av partiet har de nu kommit att uppfattas som ett acceptabelt parti. Sammantaget tyder forskningen på att högerpopulismen fått en stark och långvarig etablering i Sverige (Wodak, 2015:29–30). För vidare forskning kan det vara av intresse att se till normaliseringsprocessen av högerpopulistiska partier som Sverigedemokraterna för att få större insikt i högerpopulismens etablering i svensk politik.

4. Teoretiskt ramverk

Genom att se till tidigare forskning om nyhetsrapportering kring högerpopulism samt centrala teorier inom medie- och kommunikationsvetenskap har vi identifierat två teoretiska ramverk; gestaltningsteorin samt “the Life Cycle Model”. Den förstnämnda syftar till att strukturera våra resultat och därigenom vara behjälplig för att fånga variationer i framställningen av högerpopulistiska partier. Den sistnämnda syftar till att fånga upp, och möjligen förklara, dessa variationer utifrån fokus på nyhetsmediernas karaktär samt utveckling över tid.

4.1 Gestaltningsteorin

Den teoretiska utgångspunkten för studien är gestaltningsteorin, även kallad “framing theory”. Gestaltningsteorin utvecklades inom kognitiv psykologi och antropologi och återfinns idag inom en rad olika discipliner exempelvis; ekonomi, juridik, politisk kommunikation och sociologi (Lecheler & de Vreese, 2019:7; Van Gorp, 2007:60). Detta medför att det finns flera olika definitioner av konceptet (ibid.). Gamson och Modigliani (refererade i Lecheler & de Vreese, 2019) definierar teorin på följande vis: “A central organizing idea or storyline that provides meaning to an unfolding strip of events weaving a connection among them. The frame suggests what the controversy is about, the essence of the issue” (s.2). Definitionen syftar till den process då en eller flera händelser ges mening; gestaltningen föreslår vad problematiken kretsar kring och lyfter den centrala innebörden. En annan definition presenteras av Chong och Druckman (2007:105) som menar att gestaltningsteorin syftar till den process där människor utvecklar en tolkningsram av ett problem. Van Gorp (2007:61) lyfter en tredje definition där fokus ligger på hur journalister skapar tolkningsramar baserat på samhällets makro-strukturer.

Van Gorp (2007:62–68) framhåller vidare vikten av kulturens påverkan på gestaltningar. Han menar att gestaltningar utgör en del av olika kulturer och återspeglar övergripande samhällsstrukturer. Det gör att gestaltningar inte skapas av individen själv, utan härstammar från större makro-strukturer. Gestaltningar bidrar då till att reproducera kulturella antaganden genom att påverka mottagarens attityder i olika frågor (Chong & Druckman, 2007:109). Det är även av vikt att poängtera att gestaltningar inte är statiska utan utgör en dynamisk process som är mottaglig för olika typer av förändringar (Van Gorp, 2007:62–68). Exempelvis kan vissa händelser bidra till nya gestaltningar och påverka hur olika frågor framställs. Med en tydlig koppling till den övergripande kulturen är dock gestaltningar vanligtvis svårföränderliga och relativt stabila över tid.

Inför vår analys är det av vikt att betona skillnaden mellan generiska kontra ämnesspecifika gestaltningar. Vissa typer av gestaltningar är knutna till specifika händelser och kallas då ämnesspecifika. Andra gestaltningar överskrider tematiska begränsningar och identifieras i relation till olika ämnen, ibland över tid. Dessa kallas generiska gestaltningar och de går ofta att applicera på journalistiska texter. Vidare finns det flera olika generiska gestaltningar som är knutna till journalisters arbetssätt. Vanliga generiska gestaltningar är till exempel; *konflikt*, *mänskliga öden* och *ansvar*. Inom den generiska gestaltningen *konflikt* bekämpar ofta två sidor varandra och det finns en tydlig vinnare eller förlorare. Inom *mänskliga öden* ligger fokus på människan eller de drabbade. Inom *ansvar* placeras ofta skuld på negativa händelser där målet är att peka ut de ansvariga för händelsen (Lecheler & de Vreese, 2019:4).

En annan distinktion som är värdefull att göra inom gestaltningsteorin är mellan tematiska och episodiska gestaltningar. Iyengar (refererad i Lecheler & de Vreese, 2019:55) påvisar att

gestaltningarna ändras beroende på vad de undersöker. I en episodisk gestaltning ligger fokus på enskilda händelser där varje händelse ses som unik, därav anser man att det inte finns ett specifikt sammanhang. Inom en tematisk gestaltning ligger tvärtom fokus på sammanhang, orsak, verkan och vad som kan ligga bakom. De olika gestaltningarna kan påverka vår uppfattning om ansvar, bland annat kan man hårdraget säga att episodiska gestaltningar pekar på att det är individens fel och ansvar. I en tematisk gestaltning läggs däremot ansvar hos makthavare och samhälle (Lecheler & de Vreese, 2019:55).

Vidare är journalistiska gestaltningar utgångspunkten för vår studie. I ett utspel mellan två politiska aktörer som står för olika gestaltningar är det journalistens uppgift att omvandla händelsen till en berättelse som speglar en tolkningsram (Lecheler & de Vreese, 2019:8). Journalisten har då möjlighet att framhäva, alternativt undangömma, vissa aspekter av en händelse för att den ska framstå på ett visst sätt. Därav har journalister en aktiv roll när det kommer till att skapa nyhetsberättelser, en process som utgör kärnan i medialiseringen (Lecheler & de Vreese, 2019:9). Vidare har Neuman, Just och Crigler (refererade i Lecheler & de Vreese, 2019:27), identifierat 5 journalistiska nyhetsgestaltningar: 1) *ansvar* 2) *mänskliga öden*, 3) *konflikt*, 4) *moral* och 5) *ekonomiska konsekvenser*. Centralt lyfts fram att dessa gestaltningar varierade i hur ofta de uppkom, exempelvis var mänskliga öden mer frekvent använd i mindre tabloider och kvällstidningar vilket kan tyda på att det finns vissa mönster för journalistiska gestaltningar (Lecheler & de Vreese, 2019:27).

I syfte att identifiera olika typer av gestaltningar kan det vara värdefullt att se till hur mindre delar i texten samspelar och skapar en övergripande bild av verkligheten. Vid analysen finns ett antal olika element att se till och i ett första skede går det att fokusera på de mer manifesta delarna. I detta ingår att till exempel reflektera över val av ord, metaforer, exempel, beskrivningar, argument och bilder. Dessutom går det att undersöka hur journalisten skapar mening genom hur hen lyfter motiveringar, orsaker och konsekvenser till olika händelser. Vilket i praktiken exempelvis kan innebära hur journalisten definierar problem och påvisar kausala samband. I ett sista skede kan det vara värdefullt att enbart fokusera på mer latenta element såsom kulturella fenomen och spår av övergripande samhällsstrukturer (Van Gorp, 2007:64–65).

Sammanfattningsvis har vi strategiskt valt gestaltningsteorin med generiska gestaltningar utifrån ett journalistiskt perspektiv (Lecheler & de Vreese, 2019:27). Vi kommer delvis fokusera på generella gestaltningar då vi är intresserade av en generell förändring av bevakningen av Sverigedemokraterna som kan jämföras med annan bevakning av politiska partier. Vidare menar vi att gestaltningsteorin kan vara behjälplig för att belysa hur högerpopulistiska partier framställs i nyhetsmedier. Vår studie syftar till att undersöka hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier i Sverige utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Gestaltningsteorin möjliggör en mer omfattande kunskap kring hur nyhetsrapporteringen är uppbyggd och hur den påvisar övergripande tolkningsramar kring högerpopulistiska partier. Då vi är intresserade av att se om det eventuellt skett en normalisering av högerpopulistiska partier med hjälp av nyhetsmedierna är det av värde att se huruvida gestaltningarna förändrats över tid.

4.2 The Life Cycle Model

“The Life Cycle Model” är en modell som utvecklats av Mazzoleni, Stewart och Horsfields (2003). Modellen beskriver hur media och neo-populism samverkar och påvisar detta i fyra olika faser som präglar hur de förhåller sig till varandra. Grunden till modellen är en komparativ analys mellan åtta fallstudier från olika länder runtom i världen. Fallstudierna har genomförts av ett antal olika forskare vilka kan inkluderas som medskapare av modellen.

Sammantaget utgår modellen från antagandet att medierna kan bidra till uppkomsten och utvecklingen av högerpopulistiska partier. Exakt på vilket sätt medierna och högerpopulismen samverkar beror framför allt på i vilken av de fyra utvecklingsfaserna partiet befinner sig. Den första fasen beskrivs som den grundläggande fasen. I denna kan medierna riskera att ha en indirekt roll genom att de bidrar till att skapa ett politiskt instabilt läge i samhället. Genom att lyfta en negativ och överdriven dramatisk bild av verkligheten förstärks känslan av osäkerhet och sociala spänningar i samhället. I detta klimat kan det politiska missnöjet växa sig starkare och exempelvis leda till att idéer om motstånd mot etablissemangen (Mazzoleni et al., 2003:217–219).

I den andra fasen, den osäkra fasen, får medierna en mer tydlig påverkan genom att de ger de neo-populistiska rörelserna publicitet samt lyfter neo-populistiska narrativ. Publiciteten grundar sig vidare framför allt på att rörelserna har ett stort nyhetsvärde, exempelvis genom karismatiska ledare, hårda ord och attacker mot etablerade partier och politiska institutioner. Här blir också ett moraliskt dilemma alltmer närvarande, framförallt för de mer kvalitativa dagstidningarna. De kan därmed välja att antingen ignorera partiet eller enbart rapportera om mer sensationella händelser. Kvällstidningarna håller dock en annan linje och fokuserar till stor del på populistiska frågan med högt nyhetsvärde. Sammantaget bidrar detta till att sprida rörelsernas politik (Mazzoleni et al., 2003:221, 225).

Under den tredje fasen, etableringsfasen, har de neo-populistiska rörelserna blivit etablerade i samhället och en mer accepterad del av det politiska rummet. På så sätt skapas en ny dynamik mellan medierna och rörelserna. Generellt kan nyhetsmedierna anta vitt skilda positioner gentemot de neo-populistiska rörelserna, både mer avståndstagande och mer stöttande. Kvällstidningarna präglas också av ett något minskat intresse nu när rörelserna alltmer blivit accepterade, samtidigt som dagstidningarna känner sig tvingade att lyfta partiet på ett seriöst sätt (Mazzoleni et al., 2003:223, 225).

Slutligen karaktäriseras den sista fasen, nedgångsfasen, av ett minskat väljarstöd för det aktuella neo-populistiska partiet. Denna fas gäller därmed inte med säkerhet för alla partier då vissa fortsätter att växa sig starka. Men om partiet möts av ett minskat intresse i samhället påvisas detta också i medierna genom att de får allt mindre publicitet. Kvällstidningarna ser inte längre värde i att rapportera om partiet och dagstidningarna återgår likaså till att i stort sett ignorera partiet (Mazzoleni, 2003:223–225).

Slutligen menar vi att “The Life Cycle Model” kan vara värdefull modell att se till vid analys av vårt resultat. Då vi undersöker hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier i Sverige utvecklats över tid samt om den skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier är modellen intressant då den fokuserar på just sambandet mellan neo-populism och medier med fokus på dessa aspekter.

5. Syfte och frågeställningar

Vårt övergripande syfte med studien är att undersöka hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier i Sverige har utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Syftet baseras därmed till stor del på de forskningsluckor och motsättningar som identifierades i litteraturöversikten kring det rådande forskningsläget gällande nyhetsrapportering kring högerpopulism. Utifrån denna bakgrund är våra frågeställningar följande:

1. Hur framställs högerpopulistiska partier i svenska nyhetsmedier?

Här analyserar vi hur Sverigedemokraterna framställs i olika nyhetsmedier utifrån ett gestaltningsperspektiv. Detta innefattar att titta närmare på problembeskrivningar, ordval, vilka kausala samband som beskrivs samt vilka perspektiv som betonas. Resultatet beskrivs därefter genom att lyfta fram olika generiska gestaltningar.

2. Hur har framställningen av högerpopulistiska partier utvecklats över tid i svenska nyhetsmedier?

Här jämför vi framställningarna av Sverigedemokraterna mellan olika tidpunkter genom att göra ett antal olika nedstamp i tid där vi undersöker skillnader och likheter. Grunden till analysen baseras vidare på det gestaltningsperspektiv som lyfts fram i studiens första frågeställning.

3. Skiljer sig framställningen av högerpopulistiska partier åt mellan olika typer av svenska nyhetsmedier?

Här jämför vi hur olika nyhetsmedier framställer Sverigedemokraterna i sin rapportering. I detta tar vi hänsyn till nyhetsmediernas ideologiska ståndpunkter för att sedan finna eventuella skillnader och likheter mellan framställningarna i de olika medierna. Även här utgår analysen från ett gestaltningsperspektiv. I samband med denna frågeställning diskuterar vi också eventuella interaktionseffekter mellan nyhetsrapporteringens utveckling över tid och skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier.

6. Metod

6.1 Val av metod

Studien syftar till att undersöka hur nyhetsrapportering kring högerpopulistiska partier i Sverige har utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen eventuellt skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Undersökningen sker genom att analysera och kartlägga hur Sverigedemokraterna framställs i två svenska nyhetsmedier samt genom att analysera om framställningen förändrats över tid utifrån en diskursanalys med ett gestaltningsspektiv. På så sätt utgör studien en jämförande fallstudie med en ambition att representera högerpopulistiska partiers framställning i nyhetsmedier i en vidare bemärkelse. Vår metodansats i kombination med gestaltningsteorin har tidigare visat sig användbar och har länge diskuterats metodologiskt (se t.ex. Lindekilde, 2014; Tannen, 1993; Pan & Kosicki, 1993). Likaså har den praktiskt använts av ett flertal forskare (se t.ex. Ekström, et al. 2021). En diskursanalys lämpar sig väl för vår studie då den kan användas för att närmare studera nyanserade förändringar i synsätt över tid (Bergström & Eriksson, 2018:296). Med inspiration från Fairclough (refererad i Bergström & Eriksson, 2018:296) kan tre definitioner av diskurs identifieras, den första, andra och tredje generationens synsätt. Den första snäva definitionen innefattar främst talad eller skriven text. Den andra och tredje generationens synsätt är bredare och behandlar sociala fenomen eller sociala relationssystem. Inom detta synsätt sker allt meningsskapande diskursivt och termen diskurs innefattar även icke-språkliga aspekter av den sociala praktiken. I vår analys utgår vi från den snäva definitionen som innefattar den skrivna texten, därav kan vi bortse från andra dimensioner av diskursanalys som behandlar mer än bara de textuella aspekterna (Bergström & Eriksson, 2018:296).

Diskursanalysen är interdisciplinär och används inom en rad olika områden såsom socialpsykologi, sociologi, statsvetenskap och genusvetenskap (Bergström & Eriksson, 2018:257). Ofta är diskursanalysen inriktad på frågor som rör makt och maktrelationer där den sammantagna utgångspunkten är att språket inte uppfattas som neutralt, utan snarare att det bär på mening på olika vis (Bergström & Eriksson, 2018:255). Att se till språket som meningsbärande medför olika perspektiv på omvärlden där vissa sidor blir mer framträdande än andra. Synsättet möjliggör att närmare se till hur språket påverkar vår syn på omvärlden, där både det som innefattas och eventuellt utesluts är av vikt för förståelsen av vad som anses normalt eller onormalt i en social praktik (Bergström & Eriksson, 2018: 255–257). Ett konkret sätt att genomföra en diskursanalys är att se till hur olika ekvivalenskedjor konstrueras. Det görs genom att se till hur tecken som det råder kamp om, element, länkas till andra tecken (Bergström & Eriksson, 2018: 262–263). I vår studie kommer vi bland annat se närmare på hur Sverigedemokraterna fixeras i ekvivalenskedjor och vad det kan ha för betydelse.

Vidare utgår vår diskursanalys från ett gestaltningsspektiv, där fokus ligger på journalistiska nyhetsgestaltningar. Det finns dock en oenighet inom forskningen kring definitionen av gestaltning då både teoretiska och empiriska bidrag går att finna. Vår studie kommer att utgå från Lecheler och de Vreese (2019:13–14) definition då de tar hänsyn till olika forskares definitioner när de beskriver gestaltning som en process där en eller flera händelser ges mening. Gestaltningen föreslår sedan vad kontroversen kretsar kring och lyfter därmed den centrala innebörden. Forskarna beskriver även hur en nyhetsgestaltning kan påverka en individ genom att framhäva vissa aspekter av verkligheten och undandömma andra. Vidare fokuserar Lecheler och de Vreese (ibid.) främst på nyhetsgestaltningarnas

bidrag till journalistiken när det kommer till att skapa och använda olika typer av gestaltningar. Detta fokus är passande för vår studie som behandlar just journalistiska nyhetsgestaltningar och uttryck i nyhetsmedier (Lecheler & Vreese, 2019:13–14).

Fokus i studien är generiska gestaltningar då dessa går att applicera på olika typer av texter och nyhetsinnehåll vilket underlättar ett jämförande perspektiv över tid och källa. Generiska gestaltningar överskrider även tematiska begränsningar vilket ger oss mer utrymme att identifiera gestaltningar i relation till diverse ämnen utan att vara bundna till en specifik händelse eller problematik (Lecheler & de Vreese, 2019:4).

6.2 Material

6.2.1 Val av medier

Utifrån vår syftesbeskrivning har vi valt att begränsa fokus till medieinnehåll från att trycka nyhetstidningar. Tidningar är den näst vanligaste källan till nyheter och enbart TV och radio slår dess räckvidd sett till 2015–2020 (Andersson, 2020:15). Valet att utesluta TV och radio beror på att det hade krävt ett mer omfattande transkriberingsarbete för att kunna påvisa språkliga diskurser. Vid en granskning av tidigare forskning kring hur nyhetsrapportering kring högerpopulism ser ut står det också klart att en majoritet av studierna analyserar medieinnehåll från nyhetstidningar (se t.ex. Bos et al., 2010:148; Herkman, 2017:436; Krämer & Langmann, 2020:5649). Genom att fokusera på tidningar ökar därmed även vår studies jämförbarhet med tidigare forskning; något som inte hade varit fallet om vi i stället valt att undersöka till exempel sociala medier, radio eller tv. Fokus på tryckta nyhetstidningar baseras på att dessa innehåller ett mer oföränderligt medieinnehåll i jämförelse med webbaserade tidningar vilka kan redigeras och uppdateras efterhand. Vid en tillbakablick på analysmaterial från webbaserade tidningar finns det därför en risk för att innehåll kan komma att förändras under arbetets gång; något som hade kunnat leda till en bristande reliabilitet (Esaiasson, 2012:62).

6.2.2 Val av tidningar

Vi har valt att fokusera på två tryckta tidningar; Aftonbladet samt Svenska Dagbladet. Det hade varit av intresse att analysera fler tidningar i syfte att få ett mer tillförlitligt och generaliserbart resultat, men på grund av uppsatsens omfång krävdes en begränsning. Vidare hade ett större fokus på generaliserbarhet motiverat andra metodval som då även saknat möjligheter till de mer nyanserade resultaten vårt metodval möjliggör, givet analysens omfång. Vi valde därför att fokusera på ett mindre antal tidningar och i stället analysera fler artiklar per stickprov. Detta urval sker med motiveringen att det ger oss en mer kvalitativ och tillförlitlig analysgrund gentemot om upplägget var motsatt; något som hade kunnat innebära en relativt osäker analysgrund för respektive tidning. Vid val av tidningar var en första aspekt vi tog hänsyn till att inkludera både en kvällstidning och en dagstidning i syfte att synliggöra eventuella skillnader i nyhetsrapporteringen mellan olika typer av nyhetsmedier. Vid granskning av tidigare forskning stod det klart att det fanns en motsättning gällande huruvida typ av nyhetsmedium påverkar hur nyhetsrapporteringen kring högerpopulism ser ut (se t.ex. Akkerman, 2011; Bos et al., 2010; Herkman, 2017; Mazzoleni et al., 2003). I syfte att kunna bidra med ny kunskap inom ämnet var det därför betydelsefullt att inkludera olika typer av nyhetsmedier.

Fortsättningsvis valde vi att se till Sveriges största kvälls- och dagstidningar sett till antalet tryckta upplagor. Bland dessa valde vi en kvällstidning och en dagstidning med olika

ideologiska ståndpunkter i syfte att få en bred analysgrund där olika perspektiv är representerade. Tidigare forskning har även exempelvis visat på att kvällstidningar tenderar att vara mer positivt inställda till högerpopulistisk politik än dagstidningar (Herkman, 2017:443). Dagstidningarna beskrivs då i stället ha ett mer negativt och analytiskt förhållningssätt till denna typ av politik (ibid.). Dessa tendenser är dock omdiskuterade, då ett flertal studier även pekar på att det inte finns några skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier (Akkerman, 2011:942; Bos et al., 2010:157–158). I syfte att testa påståendet på sin spets valde vi att inkludera en kvällstidning som ideologiskt är placerad mer åt vänster samt en dagstidning som är placerad mer åt höger för att kunna säkerställa att analysens resultat inte är ett utfall av att materialet har en närliggande ideologisk ståndpunkt till högerpopulism. Vi utgår därmed från antagandet att politik som ligger närmare en tidnings ideologiska ståndpunkt möjligen beskrivs på ett mer positivt sätt än under motsatta förhållanden. Sammantaget utgör urvalet på så sätt ett strategiskt urval med fokus på ogynnsamma omständigheter, med potentiell sammanblandning av orsaksfaktorer (Esaiasson et al., 2012:161–162). Skulle vår studie påvisa att kvällstidningen tenderar vara mer positivt inställd samt att dagstidningen tenderar att vara mer negativt inställd till högerpopulistisk politik, kan vi anta att detta fenomen även kan ske under mer gynnsamma omständigheter, såsom när kvällstidningar har en tydlig högerinriktad profil. Vidare kan vi anta att ideologisk ståndpunkt har en mindre betydelse vid rapportering kring högerpopulism. Urvalet möjliggör därmed även identifikation på ideologisk grund. Samtidigt kan urvalet försvåra analys av betydelsen av nyhetsmediernas karaktär om resultatet påvisar att kvällstidningen är mer negativt inställd och dagstidningen är mer positivt inställd till högerpopulistisk politik eftersom resultatet då kan orsakas av både ideologisk ståndpunkt och karaktär. Dock anser vi att detta urval ter sig vara mest intressant att undersöka utifrån det rådande forskningsläget gällande nyhetsrapportering kring högerpopulism. Utifrån litteraturoversikten står det klart att forskningen främst funnit att kvällstidningen är mer positivt inställd och dagstidningen är mer negativt inställd till högerpopulistisk politik, alternativt att det inte finns några skillnader mellan tidningarna (Akkerman, 2011:942; Bos et al., 2010:157–158; Herkman, 2017:443).

Utifrån våra valda kriterier utgjorde Aftonbladet i första hand ett naturligt studieobjekt. Kvällstidningen trycktes i nästan 77 000 upplagor år 2017 och beskrivs vara oberoende socialdemokratisk ("Aftonbladet", u.å.). Vidare sökte vi en dagstidning som var mer tydligt ideologiskt högerinriktad i sin karaktär och därmed kunde utgöra en motvikt till Aftonbladet. Det strategiska urvalet motiverar då Svenska Dagbladet, en dagstidning som trycktes i drygt 170 000 upplagor 2018 och betecknas som obunden moderat (TS Mediefakta, u.å.; "Svenska Dagbladet", u.å.). Med ett sådant urval möjliggör vår studie att fånga strukturell variation i fråga om ideologisk profil samt i förhållande till två distinkta typer av tryckt nyhetsmaterial.

6.2.3 Val av artiklar

Vid val av artiklar har vi först utgått från en bestämd tidsram; 2010–2021. Studiens startpunkt år 2010 sker med motiveringen att det var då Sverigedemokraterna kom in i riksdagen (Bjurulf et al., u.å.). Partiets etablering i riksdagen medför att det från år 2010 finns ett större material att tillgå samt att det är enklare att sätta nyhetsrapporteringen kring Sverigedemokraterna i relation till nyhetsrapporteringen kring övriga riksdagspartier. Utifrån uppsatsens omfång och syfte krävdes ytterligare urval av årtal under den givna tidsramen. Detta urval gjordes strategiskt med fokus på att finna typiska fall (Esaiasson et al., 2012:161). I syfte att undvika och minimera risken för valårseffekter, vilka systematiskt kan bidra till

avvikelser från den annars allmänna journalistiska diskursen, valdes därför de år som låg precis mellan valåren; 2012, 2016 samt 2020.

För att finna relevanta artiklar från respektive tidning och årtal användes databasen Mediarkivet. Sökresultatet begränsades till en specifik tidsperiod (2012, 2016, 2020) samt en specifik tryckt tidning (Aftonbladet, Svenska Dagbladet). Utöver detta användes "Sverigedemokraterna" som sökord. Sökningen genomfördes en gång var för respektive utvalt årtal och tidning, totalt sex gånger, vilket resulterade i mellan 167–365 stycken artiklar per år och tidning. Då resultatet även innefattar artiklar där Sverigedemokraterna enbart nämns i korthet valde vi att göra ytterligare ett urval baserat på om artikeln till största del handlade om Sverigedemokraterna eller inte. De artiklar där merparten inte hade fokus på Sverigedemokraterna valdes därför bort. Det är dock värt att poängtera att detta är en fråga där det inte finns några absoluta svar, något vi diskuterar mer ingående i vår reflektion kring tillvägagångssätt. Vidare valde vi bort artiklar som präglades av större skandaler, såsom järnrörsskandalen i november 2012, då dessa hade ett övervägande negativt fokus som inte kan antas spegla den generella nyhetsrapporteringen om Sverigedemokraterna. Det är däremot av vikt att tillägga att partiet har varit inblandade i ett flertal olika skandaler under årens lopp och att det därför inte har varit möjligt att bortse från alla. Utöver detta valde vi likaså bort notiser från förstasidor som refererade till ett mer omfattande innehåll inne i tidningen samt hänvisningar till artiklar på webben. Efter detta första urval återstod sedan 20–37 artiklar per tidning och årtal. Här gjordes sedan ett strategiskt slumpmässigt urval. Med ambitionen att skapa ett likvärdigt analysmaterial i förhållande till varje stickprov valde vi att inkludera lika många artiklar från respektive tidning och årtal. Med grund i studiens omfång valde vi 5 artiklar per tidning som analysmaterial. Urvalet genomfördes då genom att organisera artiklarna efter publiceringsdatum och därefter valdes var 5:e eller 7:e artikel ut beroende på det totala antalet artiklar efter det första urvalet.

Tabell 6.1 Urvalsprocessen gällande artiklar

Tidning	Årtal	Antal artiklar efter första sökningen	Antal artiklar efter ett första urval	Slutgiltigt antal artiklar
Aftonbladet	2012	276	23	5
Aftonbladet	2016	365	37	5
Aftonbladet	2020	339	20	5
Svenska Dagbladet	2012	167	27	5
Svenska Dagbladet	2016	343	37	5
Svenska Dagbladet	2020	285	35	5

Kommentar: Tabellen visar urvalsprocessen gällande antal artiklar per tidning och årtal. Första sökningen syftar på det sökresultat som visades vid begränsning av enbart tidning, årtal och sökordet "Sverigedemokraterna". Utifrån detta sökresultat gjordes ett första urval, främst baserat på huruvida artikeln till största del handlade om Sverigedemokraterna. Utöver detta rensades även större skandaler, förstasidor och hänvisningar till webbtidningen bort. Det slutgiltiga antalet artiklar syftar på studiens empiriska underlag. Data hämtad från Retriever – Mediarkivet mellan 6–10 december 2021.

6.4 Analysschema

Analysschemat har sin grund i studiens teoretiska ramverk samt metodologiska ansats. I utformningen av analys-schemat låg därför gestaltningsteorin samt diskursanalysen till grund. Utifrån dessa utgångspunkter valdes därefter de mest relevanta aspekterna ut, baserat på vägledning, för att möjliggöra jämförelse av resultat med tidigare forskning.

Utgångspunkterna konkretiserades i fyra huvudfrågor. Frågorna gavs också ett mer specifikt fokus genom delfrågor och preciseringar. Tanken med delfrågorna och preciseringen är att vi båda som analyserar artiklarna ska tolka analysredskapet på samma sätt och därmed öka studiens reliabilitet (Bergström & Eriksson, 2018:294). Likaså hjälper analys-schemat oss att tidigt bemöta problem gällande begreppsvaliditeten, vilken syftar på “överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator” samt “frånvaro av systematiska fel” (Esaïasson et al., 2012, s. 57), genom att systematisera och strukturera vårt empiriska material.

Det övergripande syftet med analys-schemat är att det ska utgöra ett hjälpredskap för att synliggöra hur Sverigedemokraterna framställs i svenska nyhetsmedier. I resultatbeskrivningen kommer särskilt fokus ligga på att identifiera generiska gestaltningar. I linje med studiens frågeställningar kommer resultatet därefter jämföras mellan både tidningar och årtal.

Huvudfråga	Delfrågor	Precisering
Problembeskrivning	Vad beskrivs vara problemet?	Syftet med frågan är att synliggöra vad som är artikelns huvudinnehåll samt hur journalisten begripliggör problemet (Bergström & Eriksson, 2018:265; Van Gorp, 2007:64–65).
Språkliga aspekter	Vilka ord används för att beskriva aktörer, händelser och företeelser? Vilka metaforer används? I vilka ekvivalenskedjor fixeras aktörerna?	Vid analys av ordval läggs särskild vikt vid värdeladdade ord (Esaïasson et al., 2012:213; Van Gorp, 2007:64–65). Metaforer syftar på bildliga uttryck (“Metafor”, u.å.). Ekvivalenskedjor syftar på det sätt som olika tecken är sammankopplade till varandra och därigenom ges en särskild diskursiv betydelse (Bergström & Eriksson, 2018:265).
Meningsskapande	Vad för slags resonemang förs om konsekvenser, orsak och verkan? Vilka handlingsalternativ framstår som rimliga och önskvärda?	Frågan syftar på hur kausalitet lyfts fram i förhållande till problembeskrivningen (Van Gorp, 2007:64–65). Vem/vilka/vad anses ligga bakom problemet? Vad blir följderna av problemet/händelsen? Vilka beteende anses passande utifrån problembeskrivningen?
Perspektiv	Vilka perspektiv lyfts fram? Vilket/vilka perspektiv dominerar?	Perspektiv syftar på vinklar och sätt att se på olika frågor (Berglez, 2019:230). Om flera olika perspektiv lyfts, vilket/vilka perspektiv utgör artikelns kärna?

	Vem tillåts att sammanfatta och dra slutsatser?	Vem tillåts att välja perspektiv?
--	---	-----------------------------------

6.5 Metodkritik

Diskursanalys som metod har utstått kritik utifrån flera olika aspekter. En första aspekt rör språkets centrala funktion inom metoden. Diskursanalysen grundas i antagandet att språket bär mening och därmed kan antas spegla verkligheten (Bergström & Eriksson, 2018:255). Enligt Bergström och Eriksson (2018:291–292) medför detta en kritik kring att metodansatsen är relativistisk. Detta innebär att forskningsresultaten enbart anses vara giltiga i en begränsad omfattning och att det inte existerar en absolut sanning (Bergström, u.å.). Detta kan bidra till en uppfattning om att det inte existerar objektiva problem, utan enbart olika problembeskrivningar; något som kritiker menar kan leda till att “verkliga” problem åsidosätts (Bergström & Eriksson, 2018:292). Däremot lyfter Bacchi (refererad i Bergström & Eriksson, 2018:292) att diskursanalysen kan bidra till att lyfta fram underliggande problem i samhället som tidigare inte betraktats vara bekymmersamma. Genom metodens förmåga att synliggöra nya problematiska aspekter menar vi därmed att diskursanalysen kan utgöra ett viktigt komplement till andra metodansatser.

En andra kritisk aspekt rör forskarens relation till den undersökta diskursen. Forskare ingår själva som en del i olika diskurser och agerar inte oberoende utav dessa (Bergström & Eriksson, 2018:293). Därmed går det att diskutera forskarens självständighet i förhållande till forskningen och tolkningarnas objektivitet går att ifrågasätta. Ytterligare en kritisk aspekt rör diskursanalysens begränsade förmåga att undersöka problem som är av en mer materiell karaktär (Bergström & Ekström, 2018:293). Denna typ av problem kan vara svåra att undersöka utifrån analys av språkliga aspekter och det kan leda till att denna typ av frågor nedprioriteras av förespråkare för diskursanalysen.

6.6 Reflektion över tillvägagångssätt

Studiens utförande har genomgående fungerat väl. I syfte att säkerställa studiens tillförlitlighet och giltighet har en kontinuerlig diskussion förts kring huruvida studiens design uppfyller kraven för validitet och reliabilitet (Ekström och Johansson, 2019:13). Esaiasson et al. (2012:63) menar att reliabilitet innebär frånvaro av slumpmässiga och osystematiska fel. En förutsättning för att uppnå hög reliabilitet är korrekta uppgifter och därmed har vi strävat efter en hög nivå av noggrannhet under datainsamling och bearbetning av materialet. I en kvalitativ studie finns det också svårigheter med att säkerställa att studien går att replikera med liknande resultat då det är en tolkande ansats som tar hänsyn till personliga förutsättningar. För att uppnå en så hög nivå av reliabilitet som möjligt har vi nära undersökt varandras val av analysenheter samt tolkningar av analysmaterialet för att säkerställa att analysen av artiklarna utfördes på samma grunder. Det faktum att vi är två personer som genomför studien har också gett oss möjlighet att koda samma material var för sig och därefter kunna jämföra kodningarna för att se om vi tolkar materialet på samma sätt, något som kan benämnas som ett test av interkodarreliabiliteten (Esaiasson et al., 2012:64). Då kodningarna visade sig vara mycket lika stärks studiens reliabilitet (ibid.).

Validitet kan vidare definieras på flera olika sätt och även specificeras som exempelvis begreppsvaliditet (Esaiasson et al., 2012:57). Begreppet syftar på “överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator” samt “frånvaro av systematiska fel” (Esaiasson et al., 2012, s.57). Genom att diskutera vad högerpopulism är och varför Sverigedemokraterna antas vara ett högerpopulistiskt parti har vi motiverat operationaliseringen. Vi har även reflekterat över vårt urval och hur det kan tänkas påverka slutresultatet. Detta har gjort att vi i möjligaste mån försökt göra strategiska val gällande val av medier, tidningar och artiklar i syfte att få en bred och representativ analysgrund. Utöver detta bidrar även vårt detaljrika analyschema till att vi minimerar risken för systematiska fel, som exempelvis återkommande feltolkningar av analysredskapet.

Slutligen syftar kvalitativa studier till att studera få analysenheter djupgående vilket ofta innebär ett begränsat analysunderlag. För att säkerhetsställa den externa validiteten ytterligare hade möjligen fler tidningar, artiklar och stickprov behövts; något som också bidragit till en ett större generaliseringsanspråk (Esaiasson et al., 2012:89). Dock hade fokus på statistiska generaliseringar, som tidigare nämnts, möjligen motiverat en annan typ av metod. Vår metod möjliggör i stället en djupare och mer nyanserad analys av det empiriska materialet. Dessutom menar vi att studiens resultat till viss del kan tänkas påvisa en möjlig variation över tid samt mellan olika typer av nyhetsmedier bland svenska kvälls- och dagstidningars med liknande ideologiska ståndpunkter under vår undersökta tidsram. Dock kan vi inte anta att vårt resultat är heltäckande. Vidare kan vårt resultat även stärkas av tidigare forskningsansatser som funnit liknande resultat och kumulativiteten ligger därför också till grund för studiens generaliseringsanspråk.

7. Resultat

I detta avsnitt redogör vi för vårt empiriska material utifrån analyschemats fyra huvudfrågor; problembeskrivning, språkliga aspekter, meningsskapande och perspektiv. Resultatet diskuteras utefter övergripande teman i analysmaterialet med syftet att synliggöra olika typer av generiska gestaltningar i ett senare skede. Sammantaget utgör resultatdelen en inledande diskussion kring studiens första frågeställning: Hur framställs högerpopulistiska partier i svenska nyhetsmedier?

7.1 Problembeskrivning

Med utgångspunkt i analyschemat har diverse problembeskrivningar av Sverigedemokraterna identifierats utifrån det empiriska materialet. Problembeskrivningarna syftar sammantaget till att synliggöra artikelns huvudsakliga innehåll samt att se till hur journalisten begripliggör problemet (Bergström & Eriksson, 2018:265; Van Gorp, 2007:64–65).

Vid närmare granskning identifieras tre huvudteman gällande hur händelser kopplade till Sverigedemokraterna problematiseras. Det första temat fokuserar på hur Sverigedemokraterna har betett sig olämpligt. Fokus ligger främst på enskilda händelser och skandaler, men även på sakpolitik. Inom kategorin förekommer beskrivningar kring hur skandalerna påverkar både Sverigedemokraterna som parti och enskilda individer, men också påverkan på det politiska landskapet i stort. Bland annat beskrivs partiet som ett hot mot demokratin (Thurfjell, 2012, 24 november). Det lyfts även hur skandaler kopplade till Sverigedemokraterna har normaliserats och att den övergripande reaktionen gentemot partiet hade varit annorlunda om det varit ett annat parti inblandat (Persson, 2016, 24 september). Inom kategorin ligger fokus likaså på enskilda negativa händelser där Sverigedemokraterna är involverade.

Det andra temat inom problembeskrivningar rör Sverigedemokraternas bakgrund. Här lyfts partiets rötter inom nazismen för att påvisa att de har en problematisk människosyn vilket vidare utgör ett argument för att ta avstånd från partiet. Det förekommer även artiklarna som inkluderar en eller flera forskare för att på en saklig grund betona att Sverigedemokraterna är ett högerpopulistiskt parti med auktoritära ideal. Detta kan vara i syfte att belysa vad partiet står, men även för att kritisera andra partiers agerande (Pettersson, 2016, 3 april).

Det sista temat berör Sverigedemokraternas förändrade inflytande i det politiska landskapet. Fokus ligger på att Sverigedemokraterna antingen har ökat eller minskat nämnvärt i opinionsmätningar och hur förändringen kan ge konsekvenser på både samhälls- och individnivå. Artiklarna lyfter till exempel Sverigedemokraternas höga siffror i opinionsmätningar för att sedan lyfta partiets politik och hur den kan komma att påverka olika grupper i samhället. Här lyfts att det inte endast är invandrare som förlorar på att Sverigedemokraterna får ökat inflytande, utan även kvinnor och utförsäkrade ungdomar på arbetsmarknaden (Larsson 2012, 24 november). Likaså finns det artiklar som pekar på Sverigedemokraternas minskade inflytande och konsekvenserna av förändringen (se t.ex. Lönegård, 2020, 29 december).

7.2 Språkliga aspekter

Inom diskursanalysen uppfattas inte språket som neutralt utan som något som bär mening (Bergström & Eriksson, 2018:255). Med avstamp i analysens schemat används språkliga aspekter därmed för att se till hur ord används för att beskriva aktörer, händelser och företeelser. Inom kategorin granskas därmed bland annat ekvivalenskedjor, metaforer samt värdeladdade ord.

7.2.1 Ekvivalenskedjor

Ekvivalenskedjor syftar på tecken som det råder kamp om, det vill säga ord som är värdeladdade på olika sätt (Bergström & Eriksson, 2018:265). När dessa tecken sammanlänkas bildas en ekvivalenskedja. Vid närmare granskning av hur Sverigedemokraterna fixeras i ekvivalenskedjor kunde det konstateras att det fanns två olika spår, ett positivt och ett negativt. Inom det negativa spåret benämndes Sverigedemokraterna i samband med nationalism, chauvinism, islamofobi, rasism, invandringsfientlighet, skandaler och utanförskap (Aronsson, 2012, 19 december & Ryding, 2012, 30 augusti). Inom det positiva spåret benämndes de däremot i samband med humanism, demokrati, inflytande och humanistisk generös (Delling, 2016, 7 juni & Bengtsson, Nilsson, 2016, 8 april). Det kan därmed konstateras att de ekvivalenskedjor som Sverigedemokraterna fixeras i går i vitt skilda riktningar och pekar därigenom på olika diskursiva betydelser beroende på artikelns sammanhang och perspektiv.

7.2.2 Metaforer

Metaforer syftar på på bildliga uttryck och inom diskursanalysen kan de användas för att skapa mening (Bergström & Eriksson, 2018:255; "Metafor", u.å.; Van Gorp, 2007:64–65). I det empiriska materialet används metaforer för att ge bildliga associationer till saker som sedan bidrar till att framhålla en viss aspekt av Sverigedemokraterna. En metafor som används för att beskriva Sverigedemokraternas chauvinism är att de: "skåpsuper nationalism". I samma artikel beskrivs partiet även som "nationalalkoholister". Journalisten avslutar med att den nationalism som Sverigedemokraterna verkar för behöver en "nykterhetsrörelse", vilket kan tolkas som att de behöver överge den världsbild de har (Ryding, 2012, 30 augusti). En annan metafor som återkommer i analysmaterialet beskriver Sverigedemokraterna som en gräsrotsrörelse. Denna typ av rörelse syftar på organiserade sammankomster med socialt eller politiskt syfte (Sörbom, u.å.). Ett exempel på metaforen återfinns i Svenska Dagbladet: "SD-rötterna gror och frodas allra bäst i en jordmån av segregerade boendemiljöer i områden präglade av hög arbetslöshet, förhållandevis låg utbildningsnivå och generellt utanförskap" (Aronsson, 2012, 19 december, s.32). Likaså finns liknande kopplingar i Aftonbladet där Sverigedemokraternas framgång beskrivs genom att betona att "gräsrötterna funnit kraft" (Helin, 2012, 18 november, s. 18). Fortsättningsvis finns det även metaforer som tyder på politiken som ett spel. I en artikel i Svenska Dagbladet lyfts till exempel att "Sverigedemokraternas framtid står på spel" samt att partiet befinner sig "under slutstriden" (Delling, 2016, 18 juli, s.13–14). Likaså beskrivs Sverigedemokraternas politiker bedrivit en kamp för att normalisera partiet och nå legitimitet (Delling, 2016, 18 juli).

7.2.3 Språklig beskrivning

Då språket anses vara meningsbärande inom diskursanalysen är det värdefullt att lyfta fram övergripande språkliga beskrivningar som förekommer i nyhetsrapporteringen kring Sverigedemokraterna (Bergström & Eriksson, 2018:255). Genom att lyfta fram olika

beskrivningar läggs också särskild vikt vid värdeladdade ord (Esaiasson et al., 2012:213). Vid närmare granskning av beskrivningar av Sverigedemokraterna kan två olika teman identifieras. Det första temat är mer negativt inriktat och rör främst partiets ideologiska ståndpunkt, värdegrund och bakgrund. Sverigedemokraterna kunde då bland annat beskrivas som otoleranta, trångsynta, rasistiska, högerextrema, och nazistiska (se t.ex. Ilona Häyrynen, 2020, 6 juni; Thurffjell, 2012, 24 november; Ryding, 2012, 30 augusti). Inom det mer positiva spåret kunde de däremot beskrivas ha etablerat makt och fått ökat inflytande vilket beskrivs med ord såsom makt, etablerade, inflytande och samarbetsvilliga. Partiet kunde även framställas som utstötta i förhållande till övriga partier. Dessa artiklar uppmanade till samtal med Sverigedemokraterna med fokus på en demokratisk inkludering och beskrev dem vidare som ett oskyldigt offer (Lifvendahl, 2020, 6 mars).

Sammanfattningsvis går det att konstatera att det finns tydliga teman gällande de språkliga aspekterna i förhållande till Sverigedemokraterna och dessa går att identifiera i såväl ekvivalenskedjor som i språkliga beskrivningar av partiet. De olika teman rör sig antingen i en positiv eller negativ riktning beroende på tidning, perspektiv och val av ord. Det går även att tyda en viss skillnad i hur Sverigedemokraterna beskrivs i de olika tidningarna. Exempelvis beskriver två medlemmar i Sverigedemokraterna partiet som omtänksamma och samarbetsvilliga i en debattartikel för Svenska Dagbladet. Genom att tidningen står bakom publiceringen kan det konstateras att de har ett något mer positivt förhållningssätt gentemot partiet (Åkesson & Andersson, 2020 1 juli). Detta står i kontrast till Aftonbladet som konsekvent håller ett mer negativt spår i sina språkliga beskrivningar av partiet.

7.3 Meningsskapande

Utifrån analys-schemat diskuteras artiklarnas meningskapande genom att se till vilka resonemang kring kausalitet som lyfts samt vilka handlingsalternativ som framstår som önskvärda. Sammantaget presenteras resultatet genom ett antal olika teman under respektive kategori.

7.3.1 Kausalitet

Hur kausala samband lyfts fram kan vara en viktig del i hur journalisten bidrar till att skapa mening (Van Gorp, 2007:64–65). Vid en närmare granskning av kausalitet står det klart att det finns ett antal olika teman som återkommer vid beskrivningar av både orsak och verkan. När det gäller resonemang kring orsaker rör det främst orsaker till att Sverigedemokraterna når framgång och dessa går att sortera i tre olika teman. Det första temat fokuserar på vilka väljarna är och varför de väljer att rösta på Sverigedemokraterna. Här finns dels ett mer negativt spår och dels ett mer sakligt spår. Det negativa spåret lyfter främst väljarnas negativa egenskaper och kan exempelvis peka på Sverigedemokraterna som representanter av en trångsynt världsbild och skyller problem på utomstående fenomen och människor (Ryding, 2012, 30 augusti). Det mer sakliga spåret lyfter i stället att Sverigedemokraternas väljare ofta tillhör en viss samhällsklass, har låg utbildning samt upplever ett generellt utanförskap (Pettersson, 2016, 3 april). Likaså lyfter artiklarna väljarnas omgivande situation och framhäver bland annat hög arbetslöshet, omfattande bostadsbrist och obehagliga händelser i närområdet som faktorer som kan påverka stödet för Sverigedemokraterna (se t.ex. Aronsson, 2012, 19 december; Mellin, 2020, 6 januari).

Ett annat tema som förekommer vid beskrivning av orsakerna till Sverigedemokraternas framgång fokuserar i stället på hur de övriga riksdagspartierna förhåller sig till partiet. Inom temat kan fokus både ligga på partiernas aktiva agerande gentemot Sverigedemokraterna

samt hur de mer indirekt anpassar sin politik efter Sverigedemokraterna. Gällande partiernas aktiva agerande kan artikeln till exempel peka på hur partiernas angrepp mot Sverigedemokraterna kan ge dem uppmärksamhet och vidare ger dem utrymme att sprida deras politik (Lifvendahl, 2020, 6 mars). Fortsättningsvis kan artikeln även belysa hur andra stora riksdagspartier justerar sin politik efter Sverigedemokraterna för att inte tappa väljare (Delling, 2016, 7 juni; Pettersson, 2016, 3 april).

Ett sista tema fokuserar på hur partiet själva använder strategier för att sprida och legitimera sin politik. Partiet beskrivs använda olika mediestrategier för att få uppmärksamhet och därefter få utrymme för att sprida sin politik. Mediestrategierna kan exempelvis vara olika provokationer som ger en omfattande medieexponering av partiet (Lifvendahl, 2020, 6 mars). Det förs även resonemang kring hur Sverigedemokraterna använder strategier för att legitimera sin politik vilka utgår från antagandet att partiet har en problematisk bakgrund med rötter i nazism och rasism. Strategierna syftar då på hur Sverigedemokraterna försöker förändra bilden av partiet genom att distansera sig från deras historia och poängtera att de inte är samma parti idag. Denna deklaration kan dock både accepteras och kritiseras (se t.ex. Helin, 2012, 18 november).

Fortsättningsvis förs resonemang kring verkan och då främst kring konsekvenserna av Sverigedemokraternas politik och handlingar. Detta resonemang kan föras på både mikro- och makronivå. På mikronivån diskuteras främst Sverigedemokraternas handlingar och dess konsekvenser för olika individer och mindre grupper i samhället. Detta rör enstaka händelser eller mindre skandaler och dess påverkan begränsas ofta i tid och rum. Exempelvis lyfte en artikel i Svenska Dagbladet 2016 att en Sverigedemokrat hade "gjort sig lustig på idrottarnas bekostnad under Paralympics" (Alexandersson, 2016, 30 september, s. 23) och konsekvenserna diskuterades främst utifrån vilka åtgärder Sverigedemokraterna skulle vidta mot politikern.

Vidare kan konsekvenserna av Sverigedemokraternas politik diskuteras på makronivå. Resonemang förs då kring hur Sverigedemokraternas politik kan få större samhällskonsekvenser då enstaka händelser inte bara begränsas till tid och rum. Exempelvis lyfte en artikel i Svenska Dagbladet 2012 en händelse gällande att Sverigedemokraterna hade skickat en länk till en sajt som innehöll bilder på lik till en 15-årig pojke och konsekvenserna av detta diskuterades då inte enbart i ljuset av hur pojken upplevt situationen, utan även hur sajten kunde länkas till counter jihad-rörelsen vilken beskrevs vara en av terroristen Anders Behring Breiviks inspirationskällor (Thurfjell, 2012, 24 november). På så sätt drogs indirekta kopplingar mellan Sverigedemokraterna och terrorism. Sammantaget lyfts då konsekvenserna av partiets politik ur ett större samhällsperspektiv.

7.3.2 Önskvärda handlingsalternativ

Vid en granskning av vilka handlingsalternativ som lyfts i det empiriska materialet går det att identifiera tre stycken handlingsalternativ som framstår som önskvärda. Det första är att ta avstånd från Sverigedemokraterna. Det kan innebära att människor inte ska sympatisera med den politik partiet bedriver, men det kan även innefatta att ta avstånd från övriga partier som är öppna för ett samarbete med Sverigedemokraterna (se t.ex. Aronsson, 2012, 19 december; Helin, 2012, 18 november; Ilona Häyrynen, 2020, 6 juni). Handlingsalternativet baseras på partiets problematiska kopplingar till exempelvis rasism och nazism och bygger därmed på en relativt negativ bild av Sverigedemokraterna. I anslutning till handlingsalternativet framstår ibland även ett annat handlingsalternativ som önskvärt; att arbeta för de värden som Sverigedemokraterna åsidosätter. Detta kan exempelvis innebära att människor uppmanas att

arbete för ett inkluderande och mångkulturellt samhälle, vilket bygger på antagandet att detta är något som står i motsats till Sverigedemokraternas politik (se t.ex. Alexandersson, 2016, 30 september; Ryding, 2012, 30 augusti). Därmed baseras även detta handlingsalternativ på en relativt negativ bild av partiet.

Ett sista önskvärt handlingsalternativ är att acceptera Sverigedemokraterna som vilket parti som helst. Detta handlingsalternativ baseras på att Sverigedemokraterna är ett etablerat parti och att det därmed är konstigt att de inte har samma rätt till inflytande som övriga riksdagspartier. Etableringen lyfts exempelvis med fokus på att det har suttit i riksdagen en lång tid samt utgör ett av Sveriges största partier (se t.ex. Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli; Dellings & Oneborg, 2016, 18 juli). I linje med detta finns det även vissa artiklar som lyfter att allt inte är svart och vitt vilket innebär att Sverigedemokraterna har både negativa och positiva aspekter (Lifvendahl, 2020, 6 mars). Sammantaget baseras handlingsalternativet på en något mer positiv bild av Sverigedemokraterna genom dess fokus på rättvisa och demokratiska värden.

7.4 Perspektiv

Med grund i analys-schemat syftar perspektiv på vinklar och sätt att se på olika frågor (Berglez, 2019:230). Genom att identifiera olika perspektiv kan även ledtrådar till övergripande diskurser ges (ibid.). I linje med detta finns även fokus på vilket som utgör det dominerande perspektivet samt vem eller vilka som tillåts att välja perspektiv. Sammantaget fann vi tre stycken perspektiv på Sverigedemokraterna; negativt, neutralt och positivt.

7.4.1 Negativt perspektiv

Det negativa perspektivet på Sverigedemokraterna grundas i antagandet att partiet har en problematisk bakgrund vilken präglar partiet än idag. Därmed dras kopplingar mellan Sverigedemokraterna och till exempel nazism, rasism och antisemitism (se t.ex. Bengtsson & Nilsson, 2016, 8 april; Thurffjell, 2012, 24 november). I samband med detta utgår det negativa perspektivet från att partiet står i motsats till ett inkluderande och mångkulturellt samhälle som bygger på grundläggande demokratiska värden (se t.ex. Guillou, 2012, 16 december; Ryding, 2012, 30 augusti). Dessa antaganden leder dessutom till att personer och andra aktörer som har samröre med Sverigedemokraterna också beskrivs på ett kritiskt sätt. Exempelvis beskrivs partiets väljare som idioter i en artikel (Guillou, 2012, 16 december, st. 1). Sammantaget lägger därmed antagandet kring Sverigedemokraternas problematiska bakgrund grunden för alla de kommande beskrivningarna av aktörer, händelser och företeelser som befinner sig i partiets skugga.

Vidare är det vanligtvis journalisten som tillåts sammanfatta och dra slutsatser kring den aktuella händelsen. Däremot kan journalisten även ta stöd från auktoritära personer, såsom forskare och professorer, samt personer som upplevt obehagliga sammandrabbningar med Sverigedemokraterna (se t.ex. Bengtsson & Nilsson, 2016, 8 april; Thurffjell, 2012, 24 november). Försättningsvis har journalisten ett kritiskt förhållningssätt till Sverigedemokraterna. Tydliga grunder för kritiken kan dock ibland saknas. Vid enstaka händelser och mindre skandaler finns ofta tydliga och väl motiverade grunder till det kritiska förhållningssättet. Det finns också de artiklar som lyfter att skandaler är ett återkommande tema för Sverigedemokraterna; något som också kan ge en legitimitet till kritiken (se t.ex. Aronsson, 2012, 19 december; Persson, 2016, 24 september). Däremot finns det också

artiklar som uttrycker en viss överdriven kritik vilken kan sakna legitimitet. Ett exempel på vad som kan anses vara överdriven kritik går att återfinna i Aftonbladet i samband med att en politiker inom Sverigedemokraterna har avslöjats arbeta för den ryska säkerhetstjänsten (Persson, 2016, 24 september). Utifrån detta avslöjande beskrivs sedan hela partiet utgöra ett säkerhetshot; något som går att ifrågasätta. Detta exempel kan därmed påvisa hur den negativa framställningen av Sverigedemokraterna som parti till viss del kan anses som självklar och på så sätt inte kräva tydliga grunder.

7.4.2 Neutralt perspektiv

Det neutrala perspektivet karaktäriseras av ett relativt sakligt språk vid beskrivning av aktörer, händelser och fenomen kopplade till Sverigedemokraterna. Vid användning av perspektivet dominerar inte någon specifik persons åsikter artikeln, utan det är i stället desto vanligare att olika sidor i en fråga lyfts. Till exempel kan olika riksdagspartier, inklusive Sverigedemokraterna, få utrymme att lyfta sin syn på saken i fråga (se t.ex. Delling, 2016, 7 juni). Likaså kan olika auktoritära personer få göra uttalanden (se t.ex. Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Syftet med detta är skapa en övergripande jämvikt mellan olika perspektiv och vidare skapa en nyanserad skildring av en specifik fråga. Journalistens åsikter förblir dessutom relativt dolda; något som ökar möjligheten för läsaren att själv ta ställning i den specifika frågan. I samband med neutrala perspektivet skildras därmed Sverigedemokraterna som vilket annat riksdagsparti som helst (se t.ex. Falkirk, 2020, 6 mars). Därigenom läggs mer vikt vid partiets historia samt nutida skandaler över politiska sakfrågor.

7.4.3 Positivt perspektiv

Det positiva perspektivet på Sverigedemokraterna fokuserar vanligtvis på en demokratisk inkludering av partiet. Därmed betonas partiets starka etablering sett till både tid i riksdagen och väljarstöd (se t.ex. Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli; Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Utöver detta kan Sverigedemokraterna liknas med andra partier i både Sverige och Norden; något som kan ge partiet legitimitet. Till exempel finns det en artikel i Svenska Dagbladet som beskriver partiets likheter med andra högerpopulistiska partier i Norden och pekar på dessa partiers reella inflytande vilket också kan legitimera Sverigedemokraternas möjliga inflytande i Sverige (Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Till skillnad från det negativa perspektivet på Sverigedemokraterna, lägger dessutom det positiva perspektivet mindre vikt vid partiets bakgrund och kopplingar till bland annat rasism, nazism och antisemitism. Detta görs med argumentet att partiet inte nödvändigtvis är detsamma idag och att inslag med dessa fenomen sker på individnivå (Delling & Oneborg, 2016, 18 juli; Falkirk, 2020, 2 februari). Istället kan Sverigedemokraterna lyftas på ett mer förmånligt sätt genom att de beskrivs som humana, ansvarstagande och samarbetsvilliga (se t.ex. Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli; Delling & Oneborg, 2016, 18 juli).

Vid användning av det positiva perspektivet kan ett flertal olika personer tillåtas sammanfatta och dra slutsatser. Det kan till exempel både vara journalisten själv och talespersoner från Sverigedemokraterna. Det är av värde att belysa att trots att en partirepresentant tillåts skriva själva är de ändå en del av den journalistiska debatten då artiklarna trycks och presenteras med tidning som huvudman och ansvarig utgivare. Ett vanligt inslag är sympatiska intervjuer, vilka saknar kritiska och granskande inslag, med politiskt aktiva personer inom Sverigedemokraterna (se t.ex. Olsson, 2012, 14 oktober; Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). På så sätt lyfts ofta Sverigedemokraternas åsikter kring den aktuella frågan. Utöver detta tillåts även partiet att själva publicera artiklar i Svenska Dagbladet; något som självklart bidrar till en förmånlig beskrivning av partiet (se t.ex. Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli). Sammantaget bidrar prioriteringen av den demokratiska inkluderingen av partiet till att deras

politik ges både utrymme och legitimitet.

8. Analys

Med utgångspunkt i resultatredovisningen syftar analysen till att diskutera resultatet utifrån studiens samtliga frågeställningar samt teoretiska ramverk. Nedan diskuteras först hur Sverigedemokraterna framställs i det specifika empiriska materialet utifrån ett gestaltningsperspektiv och därefter diskuteras eventuella skillnader mellan gestaltningarna sett till tid och tidning. Slutligen diskuteras även förklaringsförmågan av "The Life Cycle Model".

8.1 Hur framställs högerpopulistiska partier i svenska nyhetsmedier?

Studiens första frågeställning syftar till att synliggöra övergripande strukturer i det empiriska materialet utifrån ett gestaltningsperspektiv. Strukturerna presenteras genom att lyfta de generiska gestaltningar som identifierats i analysmaterialet. Sammantaget återfanns sex olika gestaltningar; *konflikt, spel, moral, ansvar, mänskliga öden* samt *oskyldigt offer*. Sammanställningen presenteras tematiskt och speglar det övergripande resultatet då de olika gestaltningarna förekom i olika utsträckning beroende på tidning och årtal.

8.1.1 Konflikt

En första generisk gestaltning som kunde identifieras var konfliktgestaltning. Denna gestaltning skildrar händelser genom att framhäva den som en konflikt mellan två eller flera sidor där en tydlig vinnare eller förlorare lyfts fram (Lecheler & de Vreese, 2019:4). Konflikten kan pågå mellan såväl individer och grupper som institutioner (Semetko & Valkenburg, 2000:95). Sammantaget är detta en vanlig gestaltning inom politiken och syftet med gestaltning är att fånga läsarens intresse (ibid.). Utifrån det empiriska materialet står det klart att Sverigedemokraterna ofta framställs som i konflikt med andra politiska partier (se t.ex. Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Utöver denna vinkel kan Sverigedemokraterna framställas som i konflikt med etablissemangen (TT, 2012, 5 december). Gemensamt för konfliktgestaltningarna är att problembeskrivningarna ofta rör partiets förändrande inflytande och position i det politiska landskapet. Dessutom lyfts ofta orsaker till förändringen.

Vidare kan konfliktgestaltningen utgå från ett flertal olika perspektiv. Vid användning av det positiva perspektivet ligger fokus ofta på Sverigedemokraternas demokratiska inkludering och ett önskvärt handlingsalternativ är att acceptera partiet (se t.ex. Delling, 2016, 7 juni; Mellgren, 2012, 14 oktober). I kontrast till detta fokuserar det negativa perspektivet på hur Sverigedemokraternas ökade inflytande är problematiskt på grund av partiets kopplingar till bland annat rasism, nazism och antisemitism (se t.ex. Delling & Oneborg, 2016, 18 juli; Guillou, 2012, 16 december). I anslutning till detta lyfts ofta konsekvenserna av partiets politik ur ett makroperspektiv och därmed utgör det önskvärda handlingsalternativet att ta avstånd från Sverigedemokraterna. På så sätt kan även denna typ av konfliktgestaltning angränsa till en moralgestaltning. Ett exempel på detta återfinns i Aftonbladet där Sverigedemokraterna beskrivs som vinnare i en konflikt med såväl Miljöpartiet som Moderaterna och Socialdemokraterna gällande inflytande i det politiska landskapet (Guillou, 2012, 16 december). Samtidigt beskrivs Sverigedemokraternas politik bland annat vara främlingsfientlig och bidra till en försämrad situation för invandrare. Slutligen kan även ett mer neutralt perspektiv förekomma där partiets förändrade inflytande i den politiska sfären

beskrivs på ett mer sakligt vis (Lönegård, 2020, 29 december). Artikeln blir då mer av en konstaterande karaktär och konsekvenser av förändringen på samhälls nivå får mindre fokus.

8.1.2 Spel

Spelgestaltningar är en gestaltning som delvis knyter an till konfliktgestaltningar, men innehåller vissa språkliga uttryck som tyder på ett spel. Inom nyhetsjournalistik används spelgestaltningar för att framhålla politiken som ett strategiskt spel i stället för att fokusera på sakfrågor (Patterson, 1993:23). Gestaltningen har ökat över tid och är nu vanligt förekommande vid gestaltning av politiska sakfrågor (ibid.).

En återkommande spelgestaltning lyfter Sverigedemokraternas relation till andra partier. Bland annat beskrivs Jimmie Åkesson frekvent ha kontakt med Ulf Kristersson för att påvisa att de har en relation och rör sig närmare varandra politiskt (Holmqvist & Lindahl, 2020, 10 juni). Även citatet ” [...] Jimmie Åkesson har krupit längre upp i Ulf Kristerssons knä” tyder på att Sverigedemokraterna rör sig mot Moderaterna och att Åkesson ses som underlägsen jämfört med Kristersson (Persson, 2020, 16 december). Det lyfts även att Kristerssons samarbete med Sverigedemokraterna är ett dåligt val som kan komma att kosta honom mycket då Sverigedemokraterna har en problematisk människosyn: “Kristersson måste föreställa sig en dyr kohandel” och vidare: “För Sverigedemokraterna handlar inte med kor. De handlar med människovärde”. I en annan artikel beskrivs det att Miljöpartiet och Sverigedemokraterna tävlar om att vara Sveriges tredje största parti vilket också tyder på att journalisten vill framhålla politiken som ett spel (Guillou, 2012, 16 december). En metafor som illustrerar ytterligare en spelgestaltning är ett citat från Sverigedemokraten Mattias Karlsson för Svenska Dagbladet: ”Jag har inte offrat 16 år av blod svett och tårar”. Metaforen kan tolkas som att det råder en kamp mellan Sverigedemokraterna och något ont, därigenom kämpar partiet för något gott vilket bidrar till ett medmänskligt perspektiv. Andra meningar som kan tyda på en spelgestaltning är: ”under slutstriden” och ”Sverigedemokraternas framtid står på spel nu” (Delling, 2016, 18 juli). Vidare pekar vissa artiklar på att andra partier bär ansvar för att Sverigedemokraterna har växt i opinion och påvisar att de står på olika sidor i det politiska landskapet. Slutligen kan konstateras att spelgestaltningar kan vara ett sätt för journalisten att framhålla Sverigedemokraterna på ett visst sätt i förhållande till övriga partier utan att fokusera på konkreta sakfrågor.

8.1.3 Moral

Utifrån det empiriska materialet har moralgestaltningar identifierats. Gestaltningen sätter händelser i en moralisk kontext som innehåller riktlinjer kring hur publiken bör agera. Detta kan ske genom att journalisten framhäver en sida av en händelse som sedan problematiseras i syfte ändra mottagarens inställning eller presentera en önskvärd handling i relation till problematiken (Semetko & Valkenburg, 2000:96).

Efter en närmare granskning av moralgestaltningen kan det konstateras att det finns ett positivt och ett negativt perspektiv. Gemensamt för de perspektiven är att de lyfter Sverigedemokraternas förändrade inflytande och opinionssiffror, men därefter uppkommer skillnaderna kring hur det bör hanteras. Inom det moraliskt positiva spåret framhävs att Sverigedemokraterna som utstötta och att de bör inkluderas i politiska sammanhang då det har vuxit i opinion och nu är ett etablerat riksdagsparti. Det lyfts även att människor bör förhålla sig mer accepterande gentemot Sverigedemokraterna och betrakta dem som ett demokratiskt parti med rätt att vara en del av olika politiska diskussioner (Lifvendahl, 2020, 6

mars). Genom de positiva moralgestaltningarna går det att avläsa att ett önskvärt handlingsalternativ är att acceptera Sverigedemokraterna som vilket parti som helst.

Vid användning av det negativa perspektivet ligger fokus på Sverigedemokraternas värdegrund och bakgrund. Här lyfts partiets rötter inom nazismen i syfte att påvisa deras bristande värdegrund (Helin, 2012, 18 november). Vidare betonas att Sverigedemokraterna är rasister och att detta exempelvis påvisas i deras partiprogram där de påstår att det finns en nedärvd mänsklig essens (Bengtsson & Nilsson, 2016, 8 april). Inom gestaltningen lyfts även väljarna som moraliskt problematiska då de exempelvis beskrivs vara trångsynta eller skylla problem på utomstående fenomen och människor. Vidare läggs fokus vid orsaker till Sverigedemokraternas framgång då det betonas att de försöker distansera sig från sin problematiska bakgrund, men att de trots detta har samma värdegrund som tidigare (Ryding, 2012, 30 augusti). Metaforer som påvisar en negativ moralisk gestaltning är exempelvis: ”Nationalism bäst i måttliga klunkar” där Sverigedemokraterna även benämns som ”national-alkoholister” och att de ”skåpsuper nationalism”. Alkohol associeras ofta till något negativt då det är en drog, att benämna Sverigedemokraterna som ”national-alkoholister” kan därmed peka på att partiet missbrukar betydelsen av nationalism och att det är moraliskt fel att stötta partiet (Ryding, 2012, 30 augusti). Sammantaget lyfter den negativa moralgestaltningen avståndstagande från Sverigedemokraterna samt prioritera de värden som partiet åsidosätter som önskvärda handlingsalternativ.

8.1.4 Ansvar

Ansvarsgestaltningar kan sammankopplas med moralgestaltningar, men skillnaden är att den förstnämnda ofta fokuserar på enskilda händelser eller skandaler istället för på övergripande meningsskapande. Inom gestaltningen placeras fokus på negativa händelser där målet är att peka ut de ansvariga (Lecheler & de Vreese, 2019:4). Vanligtvis innehåller gestaltningen någon form av skuldbeläggning (Semetko & Valkenburg, 2006:95–96).

Ansvarsgestaltningar kan vidare delas in i två teman. Det första temat rör hur Sverigedemokraterna bör ta ansvar för såväl enskilda händelser som i större skandaler. Exempelvis framhåller en artikel från Svenska Dagbladet att Sverigedemokraterna bör ta ansvar för en händelse där en partimedlem skickade en länk till en sajt med likbilder till en 15-årig pojke. I en annan artikel ifrågasattes Sverigedemokraternas människosyn då en partimedlem ”gjort sig lustig” på bekostnad av en idrottare i Paralympics. Även i denna artikel läggs ansvar på Sverigedemokraterna då Svenska parasportförbundet i ett öppet brev kräver att partiet bör ta ansvar för uttalandet (Alexandersson, 2016, 30 september). Det andra temat inom ansvarsgestaltningar handlar om att de som har samröre med Sverigedemokraterna bör ta ansvar. Det handlar dels om deras väljare, dels om de som i andra sammanhang stöttar Sverigedemokraterna. Temat utgår från ett negativt perspektiv där partiet beskrivs ha en problematisk bakgrund och värdegrund (Mellin, 2012, 29 oktober). Slutligen det önskvärda handlingsalternativet för båda teman är att ta avstånd från Sverigedemokraterna.

8.1.5 Mänskliga öden

Mänskliga öden är en annan gestaltning som identifieras i analysmaterialet. Gestaltningen utgår från ett emotionellt perspektiv och syftar till personalisera en händelse genom att betona individens upplevelse av den (Semetko & Valkenburg, 2000:95-96). Ett exempel på gestaltningen syns i Svenska Dagbladet där två personer som röstar på Sverigedemokraterna intervjuas (Olsson, 2012, 14 oktober). Artikelnen ger då partiets väljare ett ansikte. Genom att

personerna får berätta om orsakerna till varför de röstar på partiet lyfts orsaker till Sverigedemokraternas framgång ur ett väljarperspektiv. Likaså lyfts konsekvenserna av partiets politik på mikronivå. Den ena personen i artikeln berättar till exempel att många människor i hans område är arbetslösa och saknar bostad och sedan att Sverigedemokraterna är “det enda parti som tar den här frågan på allvar” (Robert Stenkvisst refererad i Olsson, 2012, 14 oktober, s. 9). På så sätt konstateras det att Sverigedemokraterna är ett parti samt att den intervjuade anser att de i motsats till andra etablerade partier ser till dessa problem. Sympatiska intervjuer som denna är vidare ett vanligt inslag inom det positiva perspektivet på Sverigedemokraterna genom att det indirekt lyfter partiets åsikter i sakfrågan. Genom sympatiska intervjuer med individer emotionaliseras också politiken. Sammantaget lägger perspektivet grunden för handlingsalternativet att acceptera Sverigedemokraterna som vilket parti som helst.

8.1.6 Oskyldigt offer

En sista gestaltning som identifierats är oskyldigt offer. Inom gestaltningen framställs den aktuella aktören som att den saknar kontroll över sin egen situation och att dess öde ligger i någon annans händer (Van Gorp, 2005:489). Situationen beskrivs dessutom sakna skäliga grunder. Beroende på vilken aktör som står i fokus kan gestaltningen ibland även kopplas till mänskliga öden genom att aktören som gestaltas är en enskild individ. Utifrån analysmaterialet kunde Sverigedemokraterna emellanåt beskrivas som ett oskyldigt offer. Detta sker främst på grunderna att partiets isolering från inflytande är fel utifrån ett demokratiskt perspektiv; något som kan kopplas till ett övergripande positivt perspektiv på partiet. Gestaltningen betonar på så sätt till exempel Sverigedemokraternas etablering sett till tid i riksdagen och väljarstöd (se t.ex. Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli; Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Partiets problematiska bakgrund, som ofta annars beskrivs legitimeras isoleringen, anses tillhöra en annan tid och att partiet inte nödvändigtvis är detsamma idag (Delling & Oneborg, 2016, 18 juli). Istället beskrivs de problematiska aspekterna främst finnas på individnivå och kan därmed inte kopplas till partiet i helhet (Falkirk, 2020, 2 februari). Det önskvärda handlingsalternativet är vidare att acceptera Sverigedemokraterna som parti.

Ett exempel på denna gestaltning syns i Svenska Dagbladet då journalisten påpekar då att Sverigedemokraternas isolering inte är rättfärdigad (Lifvendahl, 2020, 6 mars). Journalisten menar då att det är konstigt att övriga riksdagspartier vägrar samarbeta med dem trots att de är “ett av Sveriges största partier” (Lifvendahl, 2020, 6 mars, s.2). Dessutom poängterar journalisten att Sverige är ett land där gärningsmannen också anses vara ett offer och där problematiska handlingar går att förklara genom att se till de omgivande omständigheterna, men att detta inte är något som gäller för Sverigedemokraterna. På så sätt beskrivs Sverigedemokraterna vara försatt i en orättvis position genom att enbart beskrivas som gärningsman. Utifrån detta perspektiv blir därmed Sverigedemokraterna ett oskyldigt offer.

8.2 Hur har framställningen av högerpopulistiska partier utvecklats över tid i svenska nyhetsmedier?

Diskursanalysen ger en gedigen möjlighet att studera nyanserade förändringar över tid (Bergström & Eriksson, 2018:296). I kombination med ett gestaltningsperspektiv har metodansatsen hjälpt oss att identifiera ett flertal skillnader och likheter i hur högerpopulistiska partier framställts i svenska nyhetsmedier över tid utifrån det specifika empiriska materialet. Genom att se till hur Sverigedemokraterna gestaltats under åren 2012,

2016 och 2020 går det att konstatera att det finns en förändring gällande vilka gestaltningar som använts. Därmed stärker vår studie det faktum att generiska gestaltningarna inte är statiska, utan istället mer dynamiska och flytande; något som kan tyda på att diskursen kring Sverigedemokraterna är i förändring (Van Gorp, 2007:62-68).

En första övergripande skillnad är att repertoaren av gestaltningar har blivit allt bredare över tid och därmed har framställningen av Sverigedemokraterna blivit mer nyanserad. Till exempel är spel, oskyldigt offer samt moral med ett positivt perspektiv gestaltningar som etablerats de senare åren. Spelgestaltningens inträde i repertoaren kan tyda på att Sverigedemokraterna blivit mer etablerade i det politiska landskapet och därmed intagit en mer definitiv roll i nyhetsmediernas framställning av det politiska spelet. Dessförinnan är det möjligt att partiet ansågs stå utanför det politiska landskapet; ett parti utan självklar grupptillhörighet. Men genom att Sverigedemokraterna har fått ökat inflytande och funnit sin plats i politiken har det blivit möjligt att beskriva dem som en integrerad del i det politiska spelet.

Fortsättningsvis har även oskyldigt offer samt moral med ett positivt fokus kommit att bli etablerade gestaltningar. Dessa erhåller generellt ett mer positivt perspektiv på Sverigedemokraternas genom att betona vikten av partiets demokratiska inkludering i politiken. På så sätt har Sverigedemokraterna generellt kommit att lyftas ur ett flertal olika perspektiv på senare år, till skillnad från det första stickprovet 2012 där det negativa perspektivet dominerade. Samtidigt kan moralgestaltning med ett negativt perspektiv återfinnas under alla nedstamp och därmed ligger den gestaltningen fortfarande nära till hands i nyhetsrapporteringen. Denna typ av gestaltning lyfter främst frågor gällande partiets värdegrund och bakgrund alternativt framhåller den skandaler för att exemplifiera varför det är fel att stödja partiet. Gestaltningen resulterar därmed i att det anses vara moraliskt fel att sympatisera med Sverigedemokraterna och det önskvärda handlingsalternativet är att ta avstånd från partiet.

Vidare återfinns konflikt- och ansvarsgestaltningen i alla nedstamp. Konfliktgestaltningen är en vanlig gestaltning inom politiken och därmed är det föga förvånande att den även utgör en vanlig gestaltning gällande framställningen av Sverigedemokraterna (Semetko & Valkenburg, 2000:95). Vanligtvis framhåller konfliktgestaltningen Sverigedemokraterna i konflikt med andra politiska partier eller etablissemangen. I samband med detta pekar gestaltningen ofta på förändringar i det politiska landskapet där framför allt Sverigedemokraternas ökade inflytande är i fokus. Det är dock av vikt att belysa att partiet framställs som både vinnare och förlorare vilket sedan problematiseras olika beroende på perspektiv. Ansvarsgestaltningen rör vidare framför allt enskilda händelser eller skandaler och erhåller ett mer konsekvent negativt perspektiv på Sverigedemokraterna genom att gestaltningen ofta skuldbelägger antingen partiet eller enskilda partimedlemmar. Då enskilda negativa händelser kring Sverigedemokraterna på ett naturligt sätt erhåller en legitim grund för kritik är det inte svårt att förklara varför ansvarsgestaltningen återfinns vid alla nedstamp.

Sammanfattningsvis påvisar dessa skillnader och likheter övergripande trender över tid i det empiriska materialet. Repertoaren av gestaltningar har blivit allt bredare och därmed kommit att inkludera såväl negativa som positiva perspektiv på Sverigedemokraterna. Samtidigt återfinns ett flertal gestaltningar under alla stickprov vilket tyder på att framställningen av partiet inte förändrats helt, utan enbart kommit att breddas och blivit mer nyanserad. Resultatet går vidare i linje med tidigare forskning gällande nyhetsrapportering kring högerpopulism då studier har påvisat att nyhetsmedier kan lyfta såväl högerpopulistiska som

mer neutrala samt kritiska perspektiv. Däremot är det värt att nämna att vid analys av en tidning i taget går det att urskilja en något annorlunda utveckling över tid. Generellt erhåller Svenska Dagbladet en tydligare utveckling över tid gentemot Aftonbladet. Till exempel återfinns gestaltningar såsom mänskliga öden, oskyldigt offer samt moral med ett positivt fokus enbart i Svenska Dagbladet. Dessutom dominerar moralgestaltning med ett negativt fokus ofta Aftonbladet. Dessa skillnader mellan tidningarna diskuteras vidare under nästa frågeställning som behandlar just skillnader i framställningen av högerpopulistiska partier mellan olika typer av nyhetsmedier.

8.3 Skiljer sig framställningen av högerpopulistiska partier åt mellan olika typer av svenska nyhetsmedier?

Huruvida nyhetsrapporteringen kring högerpopulism skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier utgör en central motsättning inom dagens forskning. Vid analys av det specifika empiriska materialet i denna studie står det klart att det går att finna både skillnader och likheter i framställningen av högerpopulistiska partier mellan olika typer av svenska nyhetsmedier. Genom att jämföra Svenska Dagbladets och Aftonbladets framställningar av Sverigedemokraterna utifrån ett gestaltningsperspektiv går det att finna vissa mönster gällande vilka generiska gestaltningar som används i respektive tidning.

En första skillnad mellan tidningarna är att Svenska Dagbladet generellt har en bredare repertoar av gestaltningar gentemot Aftonbladet. Exempelvis återfinns mänskliga öden, oskyldigt offer samt moral med ett positivt fokus enbart i Svenska Dagbladet. Under 2012 inkluderades endast mänskliga öden av dessa gestaltningar, men under de två kommande nedstampen utvecklades repertoaren till att inkludera oskyldigt offer samt moralgestaltningar utifrån ett positivt perspektiv. Gestaltningarna lyfter alla en mer human och förstående bild av partiet genom att de exempelvis framhäver varför människor kan vilja rösta på dem samt att det är moraliskt rätt utifrån ett demokratiskt perspektiv att inkludera Sverigedemokraterna. Genom att Svenska Dagbladet både erhåller gestaltningar med detta positiva perspektiv och gestaltningar med ett negativt perspektiv skapas en mer nyanserad framställning av partiet.

Till skillnad från detta håller Aftonbladet generellt en mer konsekvent negativ linje i framställningen av Sverigedemokraterna. Dessutom domineras framställningen av Sverigedemokraterna utav moralgestaltningar med ett negativt fokus. Trenden syns som tydligast under stickprovet 2012 då alla artiklar förutom en utgick från en moralgestaltning med ett negativt perspektiv där Sverigedemokraternas värdegrund problematiseras. Trots att gestaltningen inte förekom i samma utsträckning i analysmaterialet under de två andra nedstampen så fortsatte den att dominera majoriteten av Aftonbladets artiklar.

Ytterligare en skillnad mellan tidningarna är att Svenska Dagbladet har en annan utveckling av gestaltningar över tid i jämförelse med Aftonbladet. Vid utdraget 2012 återfanns enbart konflikt- och moralgestaltningar med ett negativt fokus i Aftonbladet och därefter utökades repertoaren till att inkludera spel- och ansvarsgestaltningar. Svenska Dagbladet hade en större bredd av gestaltningar redan vid det första utdraget och inkluderade redan då gestaltningar såsom konflikt, ansvar, mänskliga öden och moral utifrån ett negativt perspektiv. Därefter kom Svenska Dagbladet att inkludera oskyldigt offer samt moral utifrån ett positivt perspektiv; gestaltningar som inte förekommer i Aftonbladet. Bredden av gestaltningar har därmed kommit att öka med två stycken gestaltningar för respektive tidning under den undersökta tidsperioden, men däremot hade de olika utgångslägen. Men som tidigare nämnt

är det värt att poängtera att de gestaltningar som tillkommit i Svenska Dagbladet har ett övergripande positivt perspektiv; något som kanske utgör den viktigaste skillnaden mellan tidningarna.

Fortsättningsvis är det värt att nämna att det dessutom går att identifiera ett flertal likheter mellan tidningarna. Till exempel återfinns gestaltningarna konflikt, spel, ansvar samt moral med ett negativt fokus i båda tidningarna. Bland dessa gestaltningar skiljer sig inte framställningen av Sverigedemokraterna åt nämnvärt. Konflikt- och spelgestaltningar är till exempel vanliga vid framställning av politik och därmed är det inte förvånande att de förekommer i båda tidningarna (Semetko & Valkenburg, 2000:95). Vidare hör ansvars- samt moralgestaltning med ett negativt fokus på många sätt samman genom att de båda ifrågasätter Sverigedemokraternas handlingar utifrån ett fokus på rätt och fel. Vid enstaka händelser och skandaler erbjuds en legitim grund för kritik gentemot partiet oavsett tidning och därmed är det förståeligt att dessa gestaltningar förekommer i båda tidningarna.

Sammantaget är detta skillnader och likheter mellan tidningarna som präglar det empiriska materialet. Svenska Dagbladet inkluderar generellt fler gestaltningar och erhåller på så sätt en mer nyanserad bild av Sverigedemokraterna genom att lyfta såväl positiva som negativa perspektiv. Aftonbladet håller i stället enbart en mer negativ linje och har inte kommit att inkludera gestaltningar med ett mer positivt fokus. Detta resultat går vidare till stor del emot tidigare forskning gällande skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier vid nyhetsrapportering kring högerpopulism. Tidigare forskning framhöll främst att kvällstidningen erhöll ett mer positivt fokus och dagstidningen ett mer negativt fokus, alternativt att det inte fanns några skillnader alls mellan de olika nyhetsmedierna (Akkerman, 2011:942; Bos et al., 2010:157–158; Herkman, 2017:443; Mazzoleni et al., 2003:225). Vårt resultat påvisar vissa skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier, men däremot är dessa skillnader tvärtemot hur de beskrivs i den tidigare forskningen.

Skillnaden gällande användning av gestaltningar med ett positivt eller negativt fokus kan i vår mening möjligen knytas till tidningarnas ideologiska ståndpunkter då Svenska Dagbladet är obunden moderat och Aftonbladet obunden socialdemokratisk. På så sätt är Svenska Dagbladets politiska linje närmare Sverigedemokraternas politik än Aftonbladets linje; något som kan förklara tidningarnas emellanåt vitt skilda förhållningssätt gentemot partiet. Dessutom har Sverigedemokraterna i takt med ökade opinionssiffror alltmer blivit en integrerad del i svensk politik och på så sätt även sökt samarbeten med högerpartier. Denna utveckling kan möjligen också förklara varför Svenska Dagbladet lyfter mer sympatiska inslag med Sverigedemokraterna. En sista aspekt är att Aftonbladets kritiska förhållningssätt till partiet möjligen också kan utgöra en publicitetsstrategi genom att negativitet har ett stort nyhetsvärde (Ekström et al., 2021:15; Mazzoleni et al., 2003:224–225). Samtidigt erbjuder vissa situationer mer tydliga direktiv gällande gestaltningar, till exempel ansvars- och konfliktgestaltning, och dessa gestaltningar förekommer på så sätt i båda tidningarna.

8.4 The Life Cycle Model

Som tidigare nämnt är "The Life Cycle Model" en modell som beskriver hur media och neopopulism samverkar genom att påvisa fyra olika faser med som präglas av olika förhållningssätt mellan parterna (Mazzoleni et al., 2003:217–225). I syfte att testa modellens förklaringsförmåga är det av vikt att sätta modellen i relation till vår studie. Vilken fas som är aktuell bestäms framför allt genom att se till partiets etablering i det politiska landskapet (Mazzoleni et al., 2003:224). Vid det första nedstampet 2012 befann Sverigedemokraterna sig

under sin första mandatperiod i riksdagen efter att partiet hade fått 5,7 procent av rösterna i riksdagsvalet 2010 (Bjurulf et al., u.å.). Partiet var på så sätt relativt nya i riksdagen och deras position i det politiska landskapet var fortfarande omdiskuterad (ibid.). Under de två senare utdragen 2016 och 2020 fick Sverigedemokraterna 12,9 respektive 17,5 procent av rösterna i riksdagsvalet och de utgjorde på så sätt Sveriges tredje största parti (ibid.). Utifrån denna bakgrund menar vi att de aktuella faserna från “The Life Cycle Model” för Sverigedemokraterna under vår studies undersökta tidsram rimligen bör vara den osäkra fasen eller etableringsfasen. Mazzoleni et al. (2003:219) poängterar dessutom att modellens faser inte alltid är tydligt distinkta, utan kan vara något flytande och överlappa varandra i tid. Antagligen är den osäkra fasen mer aktuell under vårt första nedstamp och den etablerade fasen mer aktuell under vårt sista nedstamp. Däremot kan det vara svårt att fastställa några mer exakta fasövergångar.

Utifrån de två aktuella faserna diskuterar vi nedan skillnader och likheter mellan modellen och vår studies resultat. På så sätt läggs särskilt fokus på utvecklingen av nyhetsmediernas framställning av högerpopulistiska partier över tid samt skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier.

8.4.1 Utveckling över tid

Vår studie fann att framställningen av Sverigedemokraterna över tid generellt har kommit att bli allt mer nyanserad och innehålla ett flertal olika perspektiv av partiet. Resultatet stämmer väl överens med teorin då den menar att under etableringsfasen kan ett flertal olika perspektiv på neo-populism komma att inkluderas i nyhetsmedierna (Mazzoleni et al., 2003:223). Detta står därmed i kontrast till den tidigare fasen, den osäkra fasen, där perspektiven var något färre. Exempelvis visade vår studie att Aftonbladet generellt höll en mer negativ linje gentemot Sverigedemokraterna, samtidigt som Svenska Dagbladet lyfte en rad olika perspektiv. Tillsammans har tidningarna därmed relativt många olika perspektiv på partiet.

Fortsättningsvis menar teorin att dags- och kvällstidningarnas utveckling över tid skiljer sig åt (Mazzoleni et al., 2003:224–225). Skillnaden beskrivs då som att det finns en fördröjning i hur nyhetsrapportering utvecklas över tid för dagstidningar i jämförelse med kvällstidningar. Fördröjningen innebär att det tar längre tid för dagstidningarna att börja rapportera om sensationella aspekter kopplade till neo-populistiska partier och ämnen. Anledningen till fördröjningen beskrivs vara att kvällstidningarna i större utsträckning inkluderar ämnen med stort nyhetsvärde, till exempel ämnen som anspelar på nya fenomen och känslor, till skillnad från dagstidningarna som inkluderar de sensationella aspekterna gradvis i takt med dess sociala värde. Denna fördröjning är vidare intressant att sätta i relation till vår studie som istället visade att dagstidningen inkluderade emotionella inslag, och därmed sensationella aspekter, kopplade till högerpopulism. Redan vid det första nedstampet 2012 återfanns mänskliga öden som en gestaltning kopplad till en av Sverigedemokraternas väljare i Svenska Dagbladet. Samtidigt återfanns inte liknande emotionella inslag kopplade till partiet i Aftonbladet; något som kan tyda på att det inte finns en fördröjning i utvecklingen gällande dagstidningens rapportering kring högerpopulism. Vidare är det värt att poängtera att Aftonbladets kritiska linje möjligen kan vara ett sätt att skapa ett stort nyhetsvärde och därigenom är det möjligt att även de anspelar på Sverigedemokraternas sensationella aspekter.

Sammantaget ger vår studie delvis stöd till “the Life Cycle Model” utifrån ett fokus på utveckling över tid gällande nyhetsrapporteringen kring neo-populism och därigenom även

högerpopulism. Resultatet bekräftar att antalet perspektiv på högerpopulism ökar över tid. Däremot ger vår studie inte stöd för en fördröjning i utvecklingen av nyhetsrapporteringen över tid gällande dagstidningar. Samtidigt är det värt att poängtera att det i framtiden kan vara värdefullt att undersöka Sverigedemokraternas framställning i nyhetsmedier under en längre tidsperiod för att tydligare kunna se eventuella skillnader och likheter med modellen gällande utveckling över tid.

8.4.2 Skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier

En central distinktion i “the Life Cycle Model” är mellan elitistiska tidningar och tabloider; något som vi har diskuterat i termer som dags- respektive kvällstidningar. Teorin menar att det finns tydliga skillnader mellan de olika tidningarna och att typ av tidning därmed bidrar till att nyhetsrapporteringen kring neo-populism och högerpopulism ser ut på ett visst sätt (Mazzoleni et al., 2003:224–225).

De första skillnaderna mellan tidningarna beskrivs växa fram under den osäkra fasen. Dagstidningarna kan då välja mellan att antingen ignorera det högerpopulistiska partiet eller att enbart inkludera partiet i nyhetsrapporteringen med grund i att de känner sig tvungna utifrån ett moraliskt perspektiv. Att inkludera partiet i nyhetsrapporteringen beskrivs dock utgöra en risk för kritik. Detta står vidare i kontrast mot kvällstidningarna som i stället utan tvekan inkluderar partiet och lägger fokus på dess nyhetsvärde. Risken för kritik beskrivs inte vara lika stor för kvällstidningarna då deras läsare förmodas hålla med det högerpopulistiska partiet i större utsträckning än dagstidningarnas läsare. Under den etablerade fasen menar teorin att dagstidningarna till viss del följer efter kvällstidningarnas linje på grund av att de känner sig tvingade att inkludera partiet, trots att detta fortfarande utgör ett moraliskt dilemma. Samtidigt minskar partiets nyhetsvärde vilket bidrar till att även kvällstidningarnas intresse minskar något (Mazzoleni et al., 2003:221–225)

Dessa skillnader mellan tidningar kan vi sedan sätta i relation till vår studie. De mest markanta skillnaderna var att Svenska Dagbladet erhöll en mer nyanserad nyhetsrapportering kring Sverigedemokraterna då de inkluderade ett flertal olika perspektiv, medan Aftonbladet generellt höll en mer negativ linje med ett färre antal perspektiv. Genom att Svenska Dagbladet även inkluderade ett mer positivt perspektiv på partiet ger det en känsla av att ett moraliskt dilemma inte var närvarande; något som då talar emot teorin. I vår mening hade det varit mer rimligt att inte inkludera ett positivt perspektiv om en inkludering av partiet hade inneburit ett moraliskt dilemma. Dessutom får Sverigedemokraterna utrymme att själva skriva artiklar i Svenska Dagbladet vilket också motsäger att det finns ett moraliskt dilemma närvarande (Andersson & Åkesson, 2020, 1 juli). Vidare håller Aftonbladet en negativ linje gentemot Sverigedemokraterna och en majoritet av det empiriska materialet från tidningen visade på en moralisk gestaltning utifrån ett negativt perspektiv. Detta tyder snarare på att det moraliska dilemmat var mer närvarande i Aftonbladet än Svenska Dagbladet. Däremot är det värt att poängtera att Svenska Dagbladet vid ett flertal tillfällen lyfte att det var moraliskt rätt utifrån ett demokratiskt perspektiv att inkludera partiet. Därmed kan Svenska Dagbladets nyhetsrapportering kring Sverigedemokraterna vara ett svar på ett moraliskt dilemma. Vidare kan Aftonbladets kritiska förhållningssätt till Sverigedemokraterna utgöra ett svar på sensationella aspekter vilket gör att kritiken inte nödvändigtvis är en del av det moraliska dilemmat, utan det kan möjligen även syfta till att skapa ett stort nyhetsvärde.

En annan aspekt som teorin framhåller är att risken för kritik vid inkludering av ett högerpopulistiskt parti i nyhetsrapporteringen är större för dagstidningar än kvällstidningar

(Mazzoleni et al., 2003:222). Anledningen beskrivs främst vara att kvällstidningarnas läsare är mer benägna att stötta en högerpopulistisk politik i jämförelse med dagstidningens läsare. Utöver detta beskrivs även kvällstidningens vara mer benägen att själv stötta partiet (Mazzoleni et al., 2003:223). Men genom att Svenska Dagbladet även inkluderade ett mer positivt perspektiv på Sverigedemokraterna samt inkluderade partiets egna artiklar, vilket inte var fallet i Aftonbladet, tyder vår studie på det motsatta förhållandet. Detta leder oss vidare in på huruvida tidningarnas förhållningssätt snarare beror på dess ideologiska ståndpunkter än dess ytliga karaktär. Genom att Svenska Dagbladet är obunden moderat och därigenom mer höger än Aftonbladet som är socialdemokratiskt, ter det sig vara mer rimligt att Svenska Dagbladets läsare eventuellt kan finna högerpopulistisk politik mer godtagbar.

Sammantaget visar vår studie på att det finns skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier. Däremot påvisas inte nödvändigtvis de skillnader som beskrivs i "The Life Cycle Model", utan skillnaderna går att tolka på två olika sätt. Dels kan Svenska Dagbladets mer nyanserade linje vara ett uttryck för ett visst stöd till Sverigedemokraterna, dels kan det utgöra ett moraliskt dilemma genom att fokus ligger på en demokratisk inkludering. Likaså kan Aftonbladets mer genomgående negativa linje vara ett uttryck för ett moraliskt dilemma där Sverigedemokraterna anses föra en problematisk politik, alternativt vara ett sätt att skapa ett stort nyhetsvärde utifrån sensationella aspekter. Resultatet leder oss också in på frågan huruvida det är tidningens karaktär eller ideologiska ståndpunkt som till största del påverkar nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier. Som tidigare diskuterat under metodavsnittet finns det en möjlig svårighet att säkerställa orsaken till detta specifika utfall genom vår studies design. Samtidigt är det värt att poängtera att svensk press ofta anses vara bland den mest neutrala pressen i världen och därmed bör den ideologiska tendensen vara relativt låg i jämförelse med övriga delar av världen (Brüggemann et al., 2014:1059–1060). Därmed är möjligheten stor att studiens resultat trots allt beror på nyhetsmediets karaktär.

9. Diskussion

Syftet med studien har varit att undersöka hur nyhetsrapportering kring högerpopulistiska partier i Sverige har utvecklats över tid samt om nyhetsrapporteringen skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Detta resulterade i tre frågeställningar; 1) hur framställs högerpopulistiska partier i svenska nyhetsmedier, 2) hur har framställningen av högerpopulistiska partier utvecklats över tid i svenska nyhetsmedier och 3) skiljer sig framställningen av högerpopulistiska partier åt mellan olika typer av svenska nyhetsmedier. Frågeställningarna undersöktes genom en diskursanalys med ett gestaltningsperspektiv och utgick från ett empiriskt material bestående av 30 artiklar publicerade under 2012, 2016 samt 2020, från två stycken svenska nyhetsmedier. Utifrån denna bakgrund medförde operationaliseringen fokus på framställningen av Sverigedemokraterna i Aftonbladet och Svenska Dagbladet under den aktuella tidsramen.

Genom att utgå från diskursanalysens antagande om att språket bär mening undersökte vi hur nyhetsmedierna använde språket för att porträttera Sverigedemokraterna utifrån ett visst perspektiv. Därigenom har sex generiska gestaltningar identifierats gällande nyhetsrapportering kring högerpopulistiska partier; *konflikt, spel, moral, ansvar, mänskliga öden samt oskyldigt offer*. Diskursanalysen med gestaltningsperspektivet har möjliggjort vidare analys av frågeställningarna och bidragit till det sammantagna resultatet. Studiens andra frågeställning fokuserade på hur framställningen av högerpopulistiska partier har utvecklats över tid i svenska nyhetsmedier och sammanfattningsvis pekade vår studie på att nyhetsrapporteringen har kommit att bli allt mer nyanserad och inkludera ett flertal olika gestaltningar. Den allt bredare repertoaren av gestaltningar har därmed lett till att såväl negativa som positiva perspektiv på Sverigedemokraterna har etablerats i nyhetsrapporteringen. Däremot är det värt att poängtera att denna utveckling över tid främst synliggjordes i Svenska Dagbladet då de använde sig av en större variation av gestaltningar. Det är samtidigt av vikt att nämna att utgångsläget för tidningarna skilde sig åt då Svenska Dagbladet redan från start inkluderade ett par fler gestaltningar i jämförelse med Aftonbladet.

Studios tredje frågeställning fokuserade på hur framställningen av högerpopulistiska partier skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier. Av studios resultat går det att utläsa en skillnad i vilka gestaltningar som respektive tidning inkluderade. Svenska Dagbladet inkluderade gestaltningar som utgick från såväl negativa som positiva perspektiv. Exempelvis inkluderade de gestaltningar som mänskliga öden och oskyldigt offer vilka generellt erhåller ett relativt positivt perspektiv på Sverigedemokraterna. Aftonbladet höll konsekvent en negativ linje genom sina gestaltningar där en stor del bestod av moral med ett negativt perspektiv i vilka Sverigedemokraternas värdegrund och bakgrund ifrågasattes. Sammantaget utgör därför Svenska Dagbladets inkludering av gestaltningar med ett mer positivt perspektiv den största skillnaden mellan tidningarna. Samtidigt återfanns också likheter mellan tidningarna. Vissa situationer erbjuder mer tydliga direktiv gällande vilken gestaltning som är lämplig att använda i nyhetsrapporteringen och därmed återfanns vissa gestaltningar, såsom ansvars- och konfliktgestaltning, i båda tidningarna.

Vidare diskuterades studios resultat utifrån "the Life Cycle Model". Genom att sätta vårt resultat i relation till modellen har vi delvis funnit stöd för denna. Gällande skillnader i nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier över tid ger vår studie stöd åt

resonemanget gällande att perspektiven på neo-populistiska, och därigenom även högerpopulistiska, partier ökar över tid. Däremot finner vår studie inte stöd för resonemanget gällande att dagstidningen har en fördröjd utveckling över tid gentemot kvällstidningen. Fortsättningsvis diskuterar modellen även skillnader i nyhetsrapporteringen mellan olika typer av nyhetsmedier. Studiens resultat går här att tolka på två olika sätt. Svenska Dagbladets mer nyanserade linje kan dels tolkas som ett uttryck för stöd till Sverigedemokraterna och dels kan det vara ett uttryck för ett moraliskt dilemma. Likaså kan Aftonbladets mer negativa linje vara ett uttryck för såväl avståndstagande från Sverigedemokraterna som att skapa ett stort nyhetsvärde. Resultatet leder oss också in på frågan huruvida det är tidningens karaktär eller ideologiska ståndpunkt som till största del påverkar nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier.

En svaghet i studien är det relativt smala empiriska materialet, det vill säga få artiklar, nedstamp samt tidningar. I syfte att kunna säkerhetsställa vårt resultat hade ett större underlag krävs för att undvika ett slumpmässigt utfall som påverkats av vårt urval. Hade ett större empiriskt material använts hade möjligen flera olika typer av gestaltningar kunnat identifieras och detta hade även kunnat förändra fördelningen av gestaltningar mellan årtal och tidning. Vidare kan vårt relativt begränsade material leda till att det är svårt att fastställa exakta orsaker till varför vårt resultat ser ut på ett visst sätt. Denna begränsning är exempelvis aktuell gällande orsaken till att skillnader mellan de olika nyhetsmedierna uppstår då det kan vara kopplat till både mediernas karaktär och ideologiska ståndpunkt. Samtidigt är det värt att nämna att styrkan i vår studie är att metoden möjliggör en detaljerad och nyanserad analys i förhållande till det identifierade kunskapsunderskottet gällande våra forskningsfrågor och syfte.

Avslutningsvis påverkas studiens generaliserbarhet av det begränsade empiriska materialet. För att öka generaliserbarheten och få ett bredare resultat hade en kvantitativ analys med fler analysenheter, varit gynnsam. Samtidigt menar vi att vår studie kan peka på en eventuell variation i nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier, med särskilt fokus på utveckling över tid och skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier. Exempelvis pekar vår studie på ett antal återkommande gestaltningar som används i nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier. Likaså pekar vår studie på att gestaltningarna blir fler samt inkluderar fler perspektiv på det aktuella partiet över tid. Slutligen ger vår studie även stöd för att det finns skillnader i framställningen av högerpopulistiska partier mellan olika nyhetsmedier och då främst genom att dagstidningen även inkluderar gestaltningar med positiva perspektiv på partiet. Sammantaget är identifiering av dessa variationer vår studies viktigaste bidrag till forskningen om nyhetsrapportering kring högerpopulism. De identifierade variationer kan vidare möjligen även återfinnas i andra svenska kvälls- och dagstidningar med liknande ideologiska ståndpunkter. Vi utgår då också från antagandet att chansen att identifiera någon av variationerna är som störst under den tidsperiod som studien undersökt, men möjligen kan variationer även återfinnas vid närliggande årtal.

9.1 Vidare forskning

Även om denna studie har lyft ett flertal intressanta aspekter gällande nyhetsrapportering av högerpopulistiska partier i Sverige så finns det ett behov av att vidare utforska ämnet. I takt med den pågående digitaliseringen är medielandskapet i konstant förändring och detta påverkar nyhetsrapporteringen kring högerpopulistiska partier. Forskning inom området är därmed relativt begränsad och det krävs fler studier kring mediernas roll i normaliseringen av högerpopulism.

Vidare är vår studie, som tidigare nämnt, baserad på ett relativt begränsat empiriskt material vilket bidrar till en viss osäkerhet gällande resultatets externa validitet (Esaïasson et al., 2012:58). Utifrån denna bakgrund hade det därmed varit intressant att undersöka vår studies frågeställningar under andra förhållanden där fler artiklar, tidningar och nedstamp inkluderas. Genom att undersöka ett större material kan kunskap ges kring i vilken utsträckning vårt resultat är giltigt. Utifrån en kvantitativ metodansats hade exempelvis tydligare mönster rörande i vilken utsträckning de olika gestaltningarna förekommer kunnat säkerställas. Detta är av relevans då en specifik gestaltning kan utgöra en större andel av nyhetsrapporteringen och därmed peka på att ett visst perspektiv trots allt dominerar nyhetsrapporteringen och därigenom den journalistiska diskursen. Kunskap kring i vilken utsträckning olika gestaltningar förekommer hade också kunnat säkerställa den variation vi funnit gällande fördelningar av gestaltningar mellan årtal och tidning. Utöver detta hade möjligen andra gestaltningar, vilka inte inkluderats i vårt empiriska material, kunnat identifieras. En mer omfattande studie hade likaså möjligen kunnat besvara varför skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier uppstår och hur deras olika egenskaper påverkar nyhetsrapporteringen. Frågan är mycket aktuell i vår studie då vi finner skillnader mellan olika typer av nyhetsmedier, men har svårigheter att kunna dra exakta slutsatser kring kausala samband då vår studie utgör en potentiell sammanblandning av orsaksfaktorer. Sammanfattningsvis anser vi att framtida forskning bör fortsätta att undersöka hur nyhetsmedier framställer högerpopulistiska partier, med ett särskilt fokus på hur framställningen utvecklats över tid samt om den skiljer sig åt mellan olika typer av nyhetsmedier, utifrån en kombinerad metodansats baserat på ett mer omfattande empiriskt material.

10. Litteraturförteckning

Aftonbladet. (u.å.). I *Wikipedia*. Hämtad 2021-12-01 från <https://sv.wikipedia.org/wiki/Aftonbladet>

Andersson, Ulrika. (2020). *Medieutveckling 2020, Svenska nyhetsvanor – i normaltider och kristider*. Hämtad från Myndigheten för press, radio och tv: <https://www.mpr.se/globalassets/dokument/publikationer/medieutveckling/svenska-nyhetsvanor/svenska-nyhetsvanor-2020.pdf>

Akkerman, Tjitske. (2011). Friend or foe? Right-wing populism and the popular press in Britain and the Netherlands. *Journalism* 12(8), s. 931-945. doi: 10.1177/1464884911415972

Berglez, Peter. (2019). Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats, Johansson, Bengt (Red.). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s. 225-254). Lund: Studentlitteratur AB

Bergström, Göran & Ekström, Linda. (2018). Tre diskursanalytiska inriktningar. I Boréus, Kristina & Bergström, Göran (Red.), *Textens mening och makt, metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (s. 253-304). Lund: Studentlitteratur AB.

Bergström, Lars. (u.å.). Relativism. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2021-12-09 från <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/relativism>

Bjurulf, Bo, Erlingsson, Gissur, Lodenius, Anna-Lena & Sannerstedt, Anders. (u.å.). Sverigedemokraterna. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2021-11-29 från <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/sverigedemokraterna>

Bos, Linda, van der Brug, Wouter & de Vreese, Claes. (2010). Media coverage of right-wing populist leaders. *Communications* 35(2), s.141-163. doi: 10.1515/comm.2010.008

Brüggemann, Michael, Engesser, Sven, Büchel, Florin, Humprecht, Edda, & Castro, Laia. (2014). Hallin and Mancini revisited: Four empirical types of Western media systems. *Journal of communication*, 64(6), 1037-1065. doi: 10.1111/jcom.12127

Chong, Dennis & Druckman, James N.. (2007). Framing Theory. *Annual Review of Political Science* 10, 103-126. doi: 10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054

Ekström, Mats. (2017). Nyhetsjournalistiken som den radikala högerpopulismens fiende och vän. I Johansson, Bengt & Truedson, Lars (red.), *När makten står på spel: journalistik i valrörelser* (s. 133-151). Stockholm: Institutet för mediastudier.

Ekström, Mats & Johansson, Bengt. (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB.

Ekström, Mats, Patricsson, Mariana & Thornborrow Joanna. (2020). The normalization of the populist radical right in news interviews: a study of journalistic reporting on the Swedish democrats. *Social Semiotics* 30(4), s. 466-484. doi: 10.1080/10350330.2020.1762984

Ekström, Mats, Patrionna, Mariana & Thornborrow Joanna. (2021). Reporting the unsayable: Scandalous talk by right-wing populist politicians and the challenge for journalism. *Journalism* 00(0), s. 1-18. doi: 10.1177/14648849211001779

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena. (2012). *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Hallin, Daniel C., & Mancini, Paulo. (2004). *Comparing media systems: Three models of media and politics*. Hämtad från Cambridge University Press: <https://www-cambridge-org.ezproxy.ub.gu.se/core/books/comparing-media-systems/B7A12371782B7A1D62BA1A72C1395E43>

Herkman, Juha. (2017). The Life Cycle Model and Press Coverage of Nordic Populist Parties. *Journalism studies* 18(4), s. 430-448. doi: 10.1080/1461670X.2015.1066231

Johansson, Bengt & Strömbäck, Jesper. (2019). *Kampen om mediebilden*. Hämtad från https://mediestudier.se/wp-content/uploads/2019/03/kampen_om_mediebilden.pdf

Katsourides, Yiannos & Patchita, Elena K.. (2021). Normalizing far right party rhetoric: the impact of media populist frames and coverage on the electoral prospects of far-right parties in the case of Cyprus. *Journal of contemporary European studies* 69(3), s. 295-319. doi: 10.1080/14782804.2021.1951184

Krämer, Benjamin & Langmann, Klara. (2020). Professionalism as a Response to Right-Wing Populism? An Analysis of a Metajournalistic Discourse. *International journal of communication* 14, s. 5643-5662. Hämtad från https://www-scopus-com.ezproxy.ub.gu.se/record/display.uri?eid=2-s2.0-85099458144&origin=resultslist&sort=plf-f&cite=2-s2.0-77953868491&src=s&nlo=&nlr=&nls=&imp=t&sid=ed20d9f8fa7fb3976fe935b3010f9103&sot=cite&sdt=cl&cluster=scosubtype%2c%22ar%22%2ct%2b%2bscosretype%2c%22j%22%2ct&sl=0&relpos=15&citeCnt=3&searchTerm=&featureToggles=FEATURE_VIEW_PDF:1

Lecheler, Sophie & de Vreese, Claes. (2019). *News Framing Effects: Theory and Practice*. Taylor and Francis Group.

Leman, Jonathan & Vergara, Daniel. (2018, 7 september). Så allierar sig Alternativ för Sverige med vit makt-rörelsen. *Expo*. Hämtad från <https://expo.se/2018/09/sa-allierar-sig-alternativ-for-sverige-med-vit-makt-rorelsen>

Lindekilde, Lasse. (2014). Discourse and Frame Analysis. I Della Porta, Donatella (Red.), *Methodological practices in social movement research*. Oxford: Oxford University Press.

Mazzoleni, Gianpietro, Stewart, Julianne & Horsfield, Bruce. (2003). The Media and Neo-Populism: A Contemporary Comparative Analysis. Hämtad från <https://web-p-ebscobost-com.ezproxy.ub.gu.se/ehost/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzEyNTQ4M19fQU41?sid=21df1471-15df-46ca-9361-47c1c2e28255@redis&vid=0&format=EB&rid=1>

Mudde, Cas. (2010). The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy. *West European Politics* 33(6), 1167-1186. doi: 10.1080/01402382.2010.508901

Mudde, Cas. (2019). *The far right today*. Cambridge: Polity Press.

Nilsson, Erik, Strömberg, Maggie & Thurfjell. (2021, 16 november). SD: Första gången vi samverkar om en budget. *Svenska Dagbladet*. Hämtad från <https://www.svd.se/hogeroppositionen-lagger-budgetforslag>

Pann, Zhongdang & Kosicki, Gerald M.. (1993). Framing analysis: An approach to news discourse. *Political communication* 10(1), 55-75. doi: 10.1080/10584609.1993.9962963

Patterson, Thomas E. (1993). *Out of Order*. New York: Vintage.

Ringström, Jonas. (2014). Diskursanalys: en analys av andra ordningen eller en andra rangens analys?. I Thelander, Joakim (Red.), *Den metodologiska labyrinten: erfarenheter och vägval inom samhällsvetenskaplig forskning* (s.113-124). Kristianstad: Kristianstad University Press.

Rydgren, Jens. (2005.) Is extreme right-wing populism contagious? Explaining the emergence of a new party family. *European Journal of Political Research* 44, 413-437. doi: 10.1111/j.1475-6765.2005.00233.x

Rydgren, Jens. (2010). Radical Right-wing Populism in Denmark and Sweden. *The SAIS Review of International Affairs* 30(1), 57-71. Hämtad från: <https://www-jstor-org.ezproxy.ub.gu.se/stable/pdf/27000210.pdf?refreqid=excelsior%3Af19463f2a0550895b17c1b83720e4ebc>

Rydgren, Jens & van der Meiden, Sara. (2018). The radical right and the end of Swedish exceptionalism. *European Political Science* 18, 439-455. doi: 10.1057/s41304-018-0159-6

Salö, Freja. (2014, 21 augusti). Reinfeldt: SD ska isoleras från inflytande. *SVT Nyheter*. Hämtad från <https://www.svt.se/nyheter/val2014/reinfeldt-sverige-ska-sta-oppet-for-manniskor-som-flyr>

Semetko, Holli A. & Valkenburg, Patti M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109. doi: 10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x

Svenska Dagbladet. (u.å.). I *Wikipedia*. Hämtad 2021-12-07 från https://sv.wikipedia.org/wiki/Svenska_Dagbladet

Säkerhetspolitik. (2015). *Nato*. Hämtad 2021-11-24 från <https://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationella-organisationer/nato/>

Sörbom, Adrienne. (u.å.). Gräsrotsrörelse. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2021-12-23 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/gr%C3%A4srotsr%C3%B6relse>

Tannen, Deborah. (1993). *Framing in discourse*. New York: Oxford University Press on Demand.

TS Mediefakta. (u.å.). *Svenska Dagbladet*. Hämtad 2021-12-07 från <https://ts.se/mediefakta-upplagor/snabbfakta?mc=001848>

Van Gorp, Baldwin. (2005). Where is the frame? Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue. *European Journal of Communication* 20(4), 484-507. doi: 10.1177/0267323105058253

Van Gorp, Baldwin. (2007). The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back In. *Journal of Communication* 57(1), 60-78. doi: 10.1111/j.0021-9916.2007.00329.x

Vliegthart, Rens & Roggeband, Conny. (2007). Framing Immigration and Integration: Relationships between Press and Parliament in the Netherlands. *International Communication Gazette* 69(3), s. 295-319. doi: 10.1177/1748048507076582

Wichgers, Lisanne, Jacobs, Laura & van Spanje, Joost. (2021). The Battle of Frame Building: The Reciprocal Relationship between Journalists and Frame Sponsors. *The International Journal of Press/Politics* 26(3), 674-698. doi: 10.1177/1940161220942760

Widfeldt, A. (2018). "The Radical Right in the Nordic Countries." I *The Oxford Handbook of the Radical Right*. New York: Oxford University Press.
https://books.google.se/books?hl=en&lr=&id=0O5IDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&ots=V4xvUtY_wR&sig=JphaX8Rn3iae7EegEFOidIo6Qhc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Wodak, Ruth. (2015). *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. Hämtad från <https://ebookcentral-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/lib/gu/detail.action?docID=4697535>

11. Bilagor

11.1 Analysmaterial

11.1.1 Aftonbladet

Aschberg, Robert. (2012, 30 mars). Titta så lika alla vi svenskar är, Jimmie Åkesson. *Aftonbladet*, s.20.

Bengtsson, Finn & Nilsson, Rolf K. (2016, 8 april). SD:s partiprogram rasistiskt i klartext. *Aftonbladet*.

Franchell, Eva. (2012, 15 oktober). SD:s ökade stöd värst av allt. *Aftonbladet*.

Guillou, Jan. (2012, 16 december). Att ge sin röst till SD kan vara ett sträckt finger åt överheten. *Aftonbladet*, s.34.

Helin, Jan. (2012, 18 november). SD gick i sin egen fälla. *Aftonbladet*, s. 18.

Holmqvist, Anette & Lindahl, Björn. (2020, 10 juni). 'Vi hörs varje vecka'. *Aftonbladet*, s. 20-21.

Iloa Häyrynen, Lotta. (2020, 6 juni). Nu får botten ur Kristersson. *Aftonbladet*.

Karlsson, Pär & Svensson, Olof. (2016, 3 december). Kritiserar – av sina egna. *Aftonbladet*, s. 10-11.

Larsson, Petter. (2012, 24 november). Här är ditt land, Åkesson. *Aftonbladet*, s.4-5.

Mellin, Lena. (2016, 29 oktober). Sådana är SD-väljarna. *Aftonbladet*, s.10.

Mellin, Lena. (2020, 6 januari). Därför blev 2019 Jimmie Åkessons år. *Aftonbladet*, s. 8.

Persson, Ingvar. (2016, 24 september). Hela SD är ett säkerhetshot. *Aftonbladet*.

Persson, Ingvar. (2020, 16 december). Kristersson skrämmer bort Åkessons väljare. *Aftonbladet*.

Pettersson, Karin. (2016, 3 april). SD övertar rollen som vanligt folk. *Aftonbladet*.

Westin, Adam. (2020, 6 mars). SD-ledaren hotar med anmälan efter kritik. *Aftonbladet*, s.12.

11.1.2 Svenska Dagbladet

Andersson, Jonas & Åkesson, Jimmie. (2020, 1 juli). Små extremistpartier ska inte diktera villkoren. *Svenska Dagbladet*, s. 4.

Alexandersson, Markus. (2016, 30 september). Förbund kräver svar från partiledningen om SD-hån. *Svenska Dagbladet*, s.23.

Aronsson, Sivert. (2012, 19 december). SD rycker fram i opinionen. *Svenska Dagbladet*, s.32.

Bengtsson, Ninna. (2016, 7 november). "Vi borde brutit SD-kontraktet. *Svenska Dagbladet*, s. 16.

Delling, Hannes. (2016, 7 juni). S och SD röstar allt mer lika. *Svenska Dagbladet*, s. 14.

Delling, Hannes & Oneborg, Tomas. (2016, 18 juli). SD tror att lång kamp bär frukt. *Svenska Dagbladet*, s. 12-15.

Falkirk, John. (2020, 2 februari). Åkesson: Viktigare att fälla regeringen än egen politik. *Svenska Dagbladet*, s. 19.

Lifvendahl, Tove. (2020, 6 mars). Tove Lifvendahl: Åkesson är en skicklig performanceartist. *Svenska Dagbladet*, s. 2.

Lönegård, Claes. (2020, 29 december). Trender i opinionsmätningarna 2020 – SD-kartan har ritats om. *Svenska Dagbladet*, s.22-23.

Olsson, Erik. (2012, 14 oktober). Botkyrka ett starkt fäste. *Svenska Dagbladet*, s. 9.

Ryding, Lars. (2012, 30 augusti). Nationalism bäst i måttliga klunkar. *Svenska Dagbladet*, s.16.

Svanell, Adam. (2016, 9 oktober). Här blir den fula ankungen Jimmie Åkesson en svan. *Svenska Dagbladet*, s. 4.

Thurfjell, Karin. (2012, 24 november). Pojke fick likbilder från SD. *Svenska Dagbladet*, s. 10.

TT. (2012, 5 december). Högerextremist får klartecken. *Svenska Dagbladet*, s. 8.

TT. (2020, 6 oktober). SD: 85 miljarder extra ska få fart på Sverige. *Svenska Dagbladet*, s. 13.